

Instytut Rozwoju Gospodarczego

**SZKOŁA GŁÓWNA HANDLOWA
W WARSZAWIE**

Elżbieta Adamowicz

Konrad Walczyk

**KONIUNKTURA W PRZEMYŚLE
LISTOPAD 2018**

PL ISSN 2392-3687

Badanie okresowe nr 362

BADANIA KONIUNKTURY GOSPODARCZEJ INSTYTUTU ROZWOJU GOSPODARCZEGO SGH

Rada Programowa:

Elżbieta Adamowicz (Przewodnicząca), Joanna Klimkowska (Sekretarz)

Marco Malgarini, Gernot Nerb, Ataman Ozyildirim, Janusz Stacewicz, István János Tóth

Komitet Redakcyjny i adres Redakcji:

Konrad Walczyk (Redaktor Naczelny)

Elżbieta Adamowicz

Małgorzata Krypa

ul. Madalińskiego 6/8, 02-513 Warszawa

www.sgh.waw.pl/irg

Wydawnictwo:

Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

al. Niepodległości 162, 02-554 Warszawa

Wersja elektroniczna czasopisma jest wersją pierwotną

Publikacja została zrecenzowana zgodnie z wytycznymi MNiSW

©Copyright by Szkoła Główna Handlowa w Warszawie, Warszawa 2018

Wszelkie prawa zastrzeżone. All rights reserved.

ISSN 2392-3687

Nr rej. PR 18393

Informacje zawarte w niniejszym czasopiśmie oparte są na wynikach ankietowego badania koniunktury w przemyśle przetwórczym, przeprowadzonego przez IRG SGH po raz 362. W badaniu uczestniczyły 263 przedsiębiorstwa. Metoda badawcza koniunktury opisana jest na stronie:

<http://kolegia.sgh.waw.pl/pl/KAE /struktura/IRG/koniunktura/Strony/metody.aspx>

SPIS TREŚCI

I.	OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA	4
II.	WYNIKI SZCZEGÓŁOWE	7
1.	WSKAŹNIK KONIUNKTURY	7
2.	ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD	10
3.	SALDA I ICH SKŁADOWE.....	11
1)	Produkcja	11
2)	Zamówienia	13
3)	Zamówienia eksportowe	15
4)	Zapasy wyrobów gotowych.....	17
5)	Ceny	19
6)	Zatrudnienie	21
7)	Sytuacja finansowa	23
8)	Ogólna sytuacja gospodarki	25
9)	Produkcja na eksport	27
10)	Konkurencyjność wyrobów na rynkach zagranicznych	29
11)	Korzyści z produkcji na eksport.....	31
12)	Przeciętny koszt produkcji	33
III.	SUMMARY	35

I. OMÓWIENIE WYNIKÓW BADANIA

1. W październiku wartość ogólnego wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGIND) zmniejszyła się w skali miesiąca o 1,2 pkt. Obecnie wynosi -6,6 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 9,8 pkt. Dla sektora prywatnego wartość wskaźnika koniunktury obniżyła się w ciągu miesiąca o 0,9 pkt i wynosi -6,8 pkt. Jest niższa niż przed rokiem o 11,5 pkt. Dla sektora publicznego wartość IRGIND zmniejszyła się o 6,2 pkt do poziomu -6,2 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 4,9 pkt.

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa pogorszenie koniunktury odnotowano w przedsiębiorstwach zatrudniających od 251 do 500 pracowników. Spadek wartości wskaźnika koniunktury dla tej grupy wyniósł 2,3 pkt. Dla pozostałych grup wartość IRGIND bądź to nie zmieniła się, bądź nieznacznie wzrosła. Najwyższą wartość, -2,8 pkt, tak jak przed miesiącem, wskaźnik przyjął dla przedsiębiorstw o zatrudnieniu od 51 do 250 pracowników; najniższą, -10,9 pkt, dla przedsiębiorstw największych, zatrudniających ponad 500 pracowników.

3. W przekroju według głównych grup produktowych spadek wartości wskaźnika koniunktury odnotowano dla wszystkich grup producentów; największy, o 8,0 pkt, dla przedsiębiorstw wytwarzających dobra konsumpcyjne trwałego użytku, a najmniejszy, o 0,7 pkt, dla przedsiębiorstw produkujących nietrwałe dobra konsumpcyjne. Najwyższą wartość, -3,0 pkt, wskaźnik przyjął dla producentów dóbr inwestycyjnych, a najniższą, -15,1 pkt, dla producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku.

4. W przekroju regionalnym w tym badaniu poprawa koniunktury miała miejsce w trzech regionach: północnym, wschodnim i województwie mazowieckim. Wzrosty wartości wskaźnika wyniosły, odpowiednio: 9,0, 3,5 i 4,7 pkt. W pozostałych regionach koniunktura pogorszyła się; najbardziej w regionie południowo-zachodnim. Najwyższą wartość, 2,3 pkt, wskaźnik koniunktury przyjął dla regionu północnego, a najniższą, -16,7 pkt, dla regionu centralnego.

5. Negatywne oddziaływanie czynników o charakterze cyklicznym nasila się. Miesięczny i roczny spadek wartości wskaźnika odnotowano dla większości badanych grup producentów. Pogorszenie koniunktury jest widoczne w niemal każdym wymiarze działalności przemysłowej. Zmniejszyły się wielkości produkcji i zamówień, zwłaszcza eksportowych, spadło zatrudnienie, wzrosły zapasy wyrobów gotowych, pogorszyły się oceny sytuacji ogólnej w gospodarce. W skali kwartału odnotowano spadek wielkości produkcji na eksport, pogorszenie jej konkurencyjności i zmniejszenie się korzyści, jakie daje w porównaniu z produkcją na rynek krajowy. Poprawiła się natomiast sytuacja finansowa przedsiębiorstw przemysłowych, jednak poprawa ta jest echem lepszej koniunktury w poprzednich miesiącach. Przetwórcy bardzo pesymistycznie oceniają najbliższą przyszłość. Biorąc ponadto pod uwagę, iż nadchodzące miesiące to zwykle okres sezonowego spowolnienia aktywności gospodarczej, należy spodziewać się utrzymania się spadkowej tendencji w przemyśle przetwórczym.

6. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji obniżyła się o 7 pkt. Obecnie wynosi 2,3 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 12,8 pkt. Spadek wartości salda zanotowano zarówno dla firm prywatnych jak i publicznych. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek wielkości produkcji miał miejsce u producentów półproduktów (wartość salda zmniejszyła się o 10,7 pkt), a wzrost odnotowano tylko u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 20,7 pkt). Firmy przewidują znaczny spadek wielkości produkcji w nadchodzących miesiącach.

7. Zmniejszyła się także, o 2,7 pkt, wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zamówień. Wynosi -4,0 pkt i jest niższa od wartości sprzed roku o 10 pkt. Spadek wartości salda odnotowano dla obu sektorów własnościowych. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek

zamówień miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda obniżyła się o 11,1 pkt), a najmniejszy w produkcji dóbr inwestycyjnych (o 1,8 pkt). Spodziewany jest dalszy spadek wielkości zamówień ogółem w najbliższym okresie.

8. Zmniejszyła się również wielkość zamówień eksportowych. Spadek wartości salda wyniósł 13,3 pkt. O spadku zamówień eksportowych informują zarówno firmy publiczne jak i prywatne. Obecna wartość salda, -12 pkt, jest niższa od wartości sprzed roku o 8,8 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zamówień eksportowych miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda obniżyła się aż o 28,5 pkt), a najmniejszy w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 1,5 pkt). Prognozowane jest dalsze zmniejszenie się zamówień eksportowych w kolejnych miesiącach.

9. Poziom zapasów wyrobów gotowych zwiększył się. Wartość salda wzrosła w ciągu miesiąca o 0,9 pkt. Wzrost wielkości zapasów miał miejsce w przedsiębiorstwach prywatnych i publicznych. Obecna wartość salda, 4,5 pkt, jest wyższa od wartości sprzed roku aż o 8,3 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost poziomu zapasów miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zwiększyła się o 10,5 pkt), a spadek zanotowano jedynie w produkcji półproduktów (o 2,5 pkt). Firmy spodziewają się spadku wielkości zapasów w następnych miesiącach.

10. Opinie na temat zmian poziomu cen sprzedaży wyrobów gotowych są odmienne. Firmy prywatne informują o wzroście cen, dla przedsiębiorstw publicznych odnotowano spadek wartości salda. W skali miesiąca wartość salda ogółem zwiększyła się o 3,7 pkt i wynosi 10,5 pkt. Jest wyższa od wartości sprzed roku o 6,6 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największy wzrost poziomu cen miał miejsce w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych (wartość salda wyższa niż przed miesiącem o 5,6 pkt), a największy spadek w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 7,1 pkt). Przewidywany jest dalszy wzrost cen produktów przemysłu przetwórczego w zbliżającym się okresie.

11. Zmniejszył się poziom zatrudnienia. Wartość salda obniżyła się w ciągu ostatniego miesiąca o 2,4 pkt i wynosi -4,2 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 6,5 pkt. Firmy z obu sektorów własnościowych obniżyły zatrudnienie. W przekroju według głównych grup produktowych największy spadek zatrudnienia miał miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda zmniejszyła się o 14,3 pkt), a wzrost odnotowano tylko w produkcji półproduktów (o 3,5 pkt). Spodziewany jest dalszy spadek wielkości zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

12. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw poprawiła się. Informują o tym zarówno firmy prywatne jak i publiczne. Wartość salda zwiększyła się w ciągu miesiąca o 4,8 pkt i wynosi 0,5 pkt. Jest jednak niższa niż rok temu o 0,1 pkt. W przekroju według głównych grup produktowych największa poprawa sytuacji finansowej miała miejsce w produkcji dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (wartość salda wzrosła aż o 46 pkt), a największe pogorszenie w produkcji nietrwałych dóbr konsumpcyjnych. Firmy przewidują, że ich sytuacja finansowa pogorszy się w kolejnych miesiącach.

13. Pogorszyły się oceny sytuacji gospodarczej w kraju. Saldo zmniejszyło swoją wartość o 6,2 pkt do wysokości -2,1 pkt. Jest ona obecnie o 12,1 pkt niższa do wartości sprzed roku. Gorzej stan gospodarki oceniają firmy z obu sektorów własnościowych. W przekroju według głównych grup produktowych największe pogorszenie się opinii zanotowano u producentów dóbr inwestycyjnych (wartość salda zmniejszyła się o 11,6 pkt), a największą poprawę u producentów dóbr konsumpcyjnych trwałego użytku (o 16,3 pkt). Zdaniem ankietowanych, sytuacja ogólnogospodarcza w Polsce ulegnie dalszemu pogorszeniu w najbliższym okresie.

14. W ciągu ostatnich trzech miesięcy zmniejszyła się, o 0,3 pkt, wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość produkcji eksportowej. Obecnie wynosi -6,6 pkt i jest o tyle właśnie niższa od wartości sprzed roku. O spadku wielkości produkcji na eksport informują tylko firmy prywatne. Przewidywany jest dalszy spadek wielkości produkcji eksportowej w kolejnym kwartale.

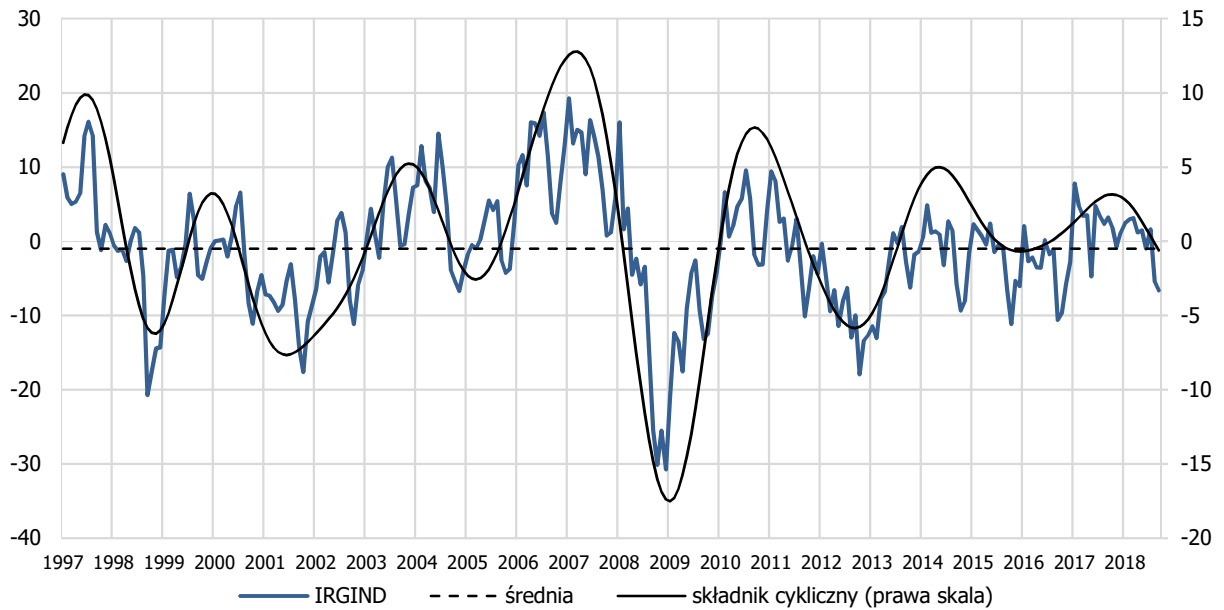
15. Zmniejszyła się konkurencyjność eksportu. Wartość salda w ciągu ostatniego kwartału obniżyła się o 3,9 pkt do poziomu -8,4 pkt. Spadek konkurencyjności eksportu dotyczy wyrobów zarówno firm prywatnych jak i publicznych. Spodziewany jest wzrost konkurencyjności eksportu w następnym kwartale.

16. Zmniejszyły się także korzyści z produkcji na eksport w stosunku do produkcji na rynek krajowy. Wartość salda spadła o 3,6 pkt i wynosi 6,8 pkt. Jest niższa od wartości sprzed roku o 10,4 pkt. Spadek opłacalności eksportu odnotowały tylko firmy prywatne. Prognozowany jest dalszy spadek względnych korzyści z eksportu w nadchodzącym kwartale.

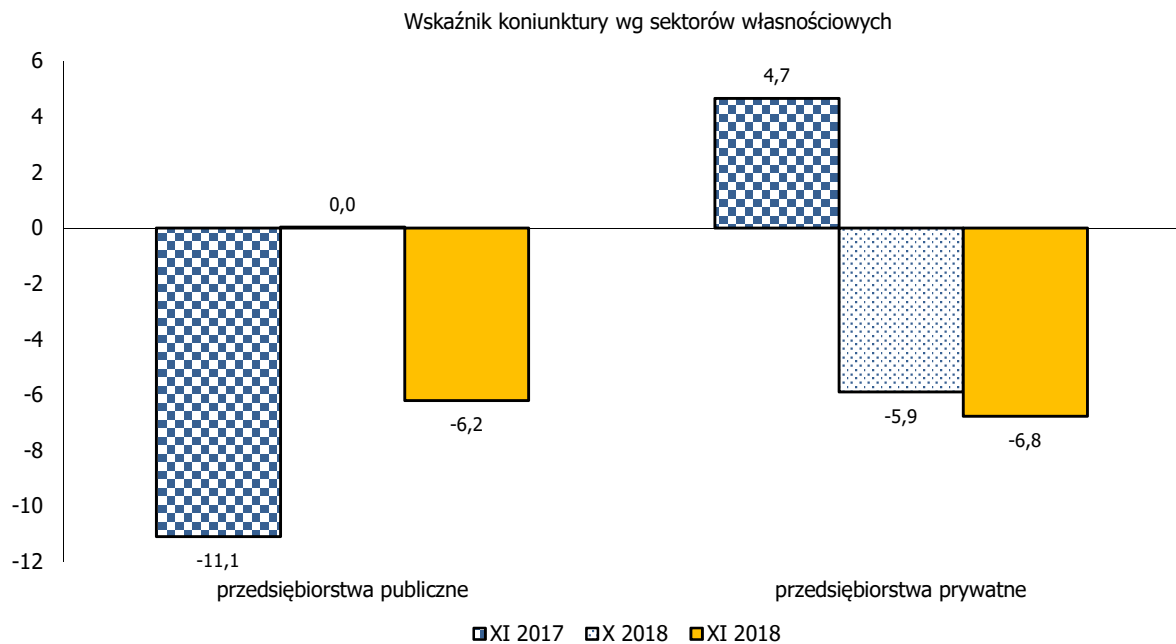
17. W ciągu trzech minionych miesięcy odnotowano spadek jednostkowego kosztu produkcji. Wartość salda obniżyła się o 4,0 pkt do poziomu 50,7 pkt. Spadek przeciętnego kosztu produkcji wystąpił u producentów z obu sektorów własnościowych. Wartość salda ogółem jest jednak o 3,5 pkt wyższa niż przed rokiem. Firmy spodziewają się wzrostu przeciętnego kosztu produkcji w kolejnym kwartale.

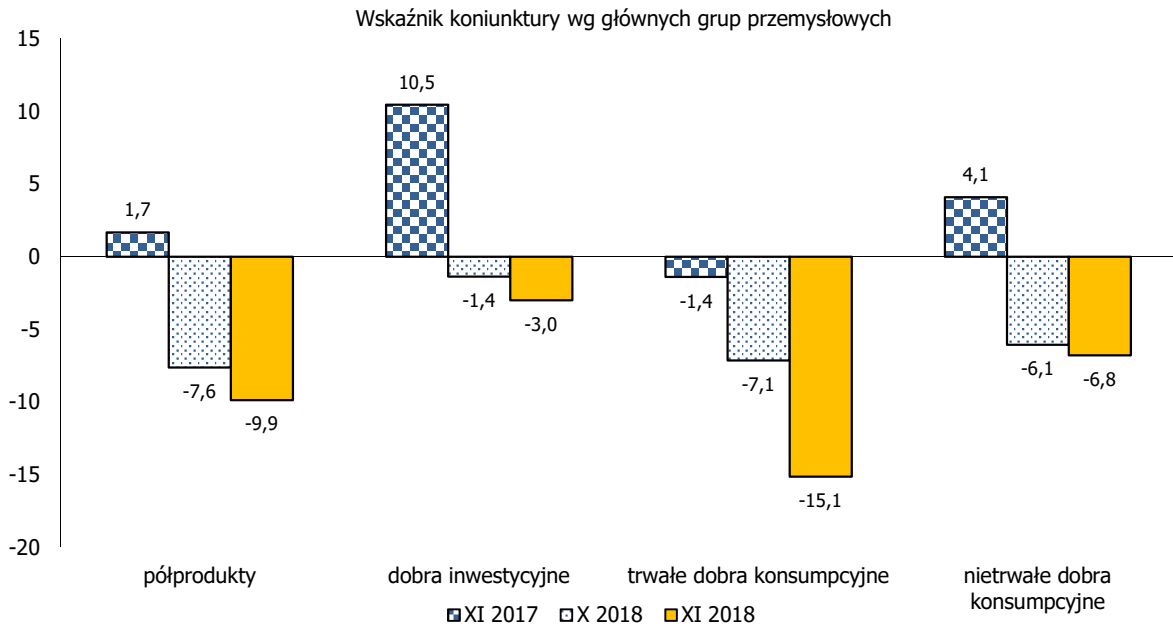
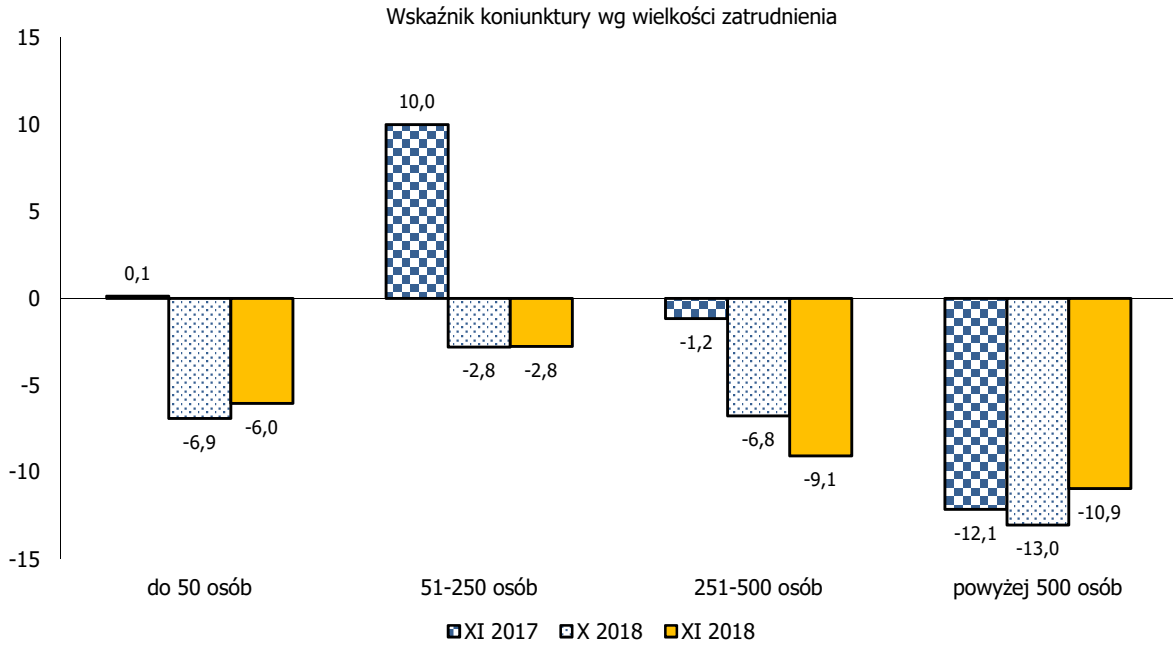
II. WYNIKI SZCZEGÓŁOWE

1. WSKAŹNIK KONIUNKTURY

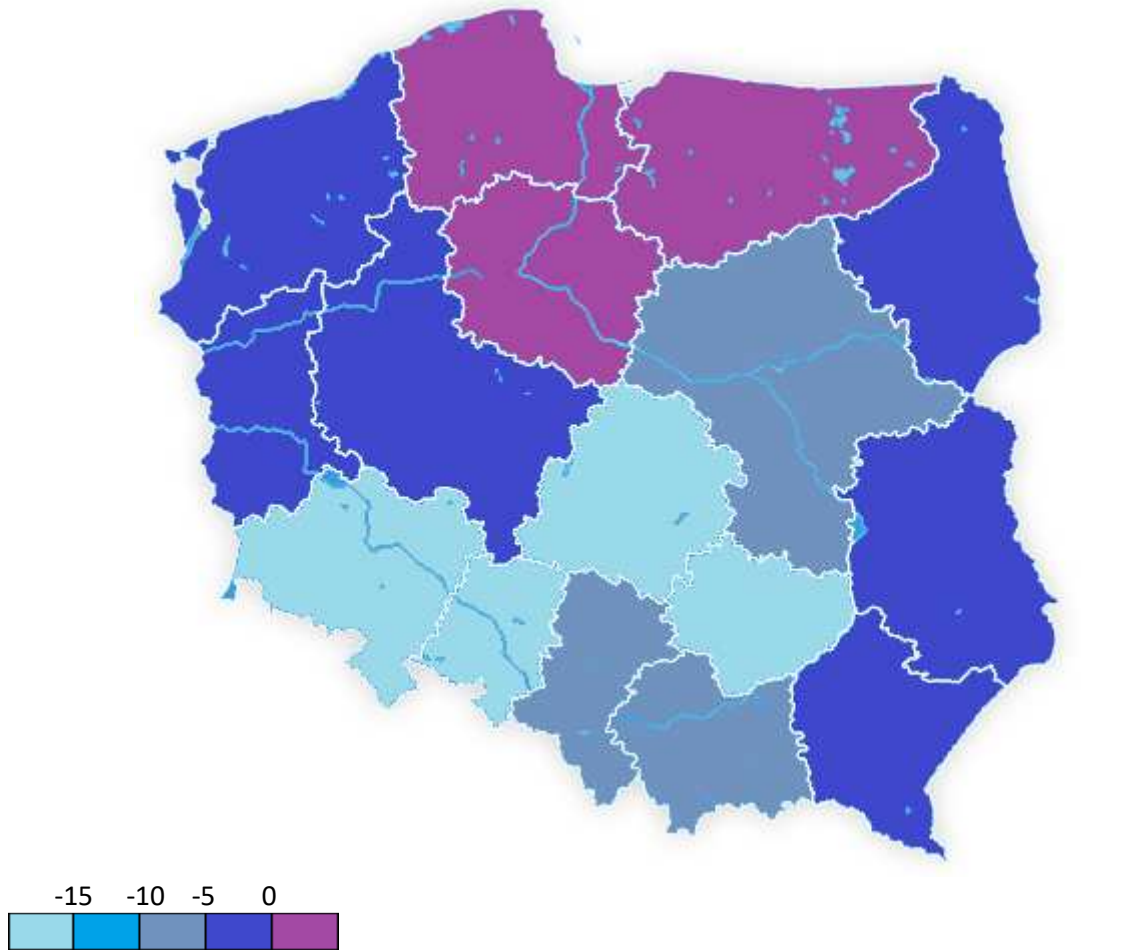
składowe salda	XI'17	VII'18	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18
1. wielkość produkcji – przewidywania	-0,2	-0,2	4,9	7,8	-11,3	-11,4
2. wielkość zamówień – stan	6,0	-0,9	-6,0	-4,1	-1,3	-4,0
3. zapasy - stan	-3,8	-5,6	1,8	-1,2	3,6	4,5
wskaźnik koniunktury (IRGIND): $(1.+2.-3.)/3$	3,2	1,5	-1,0	1,6	-5,4	-6,6

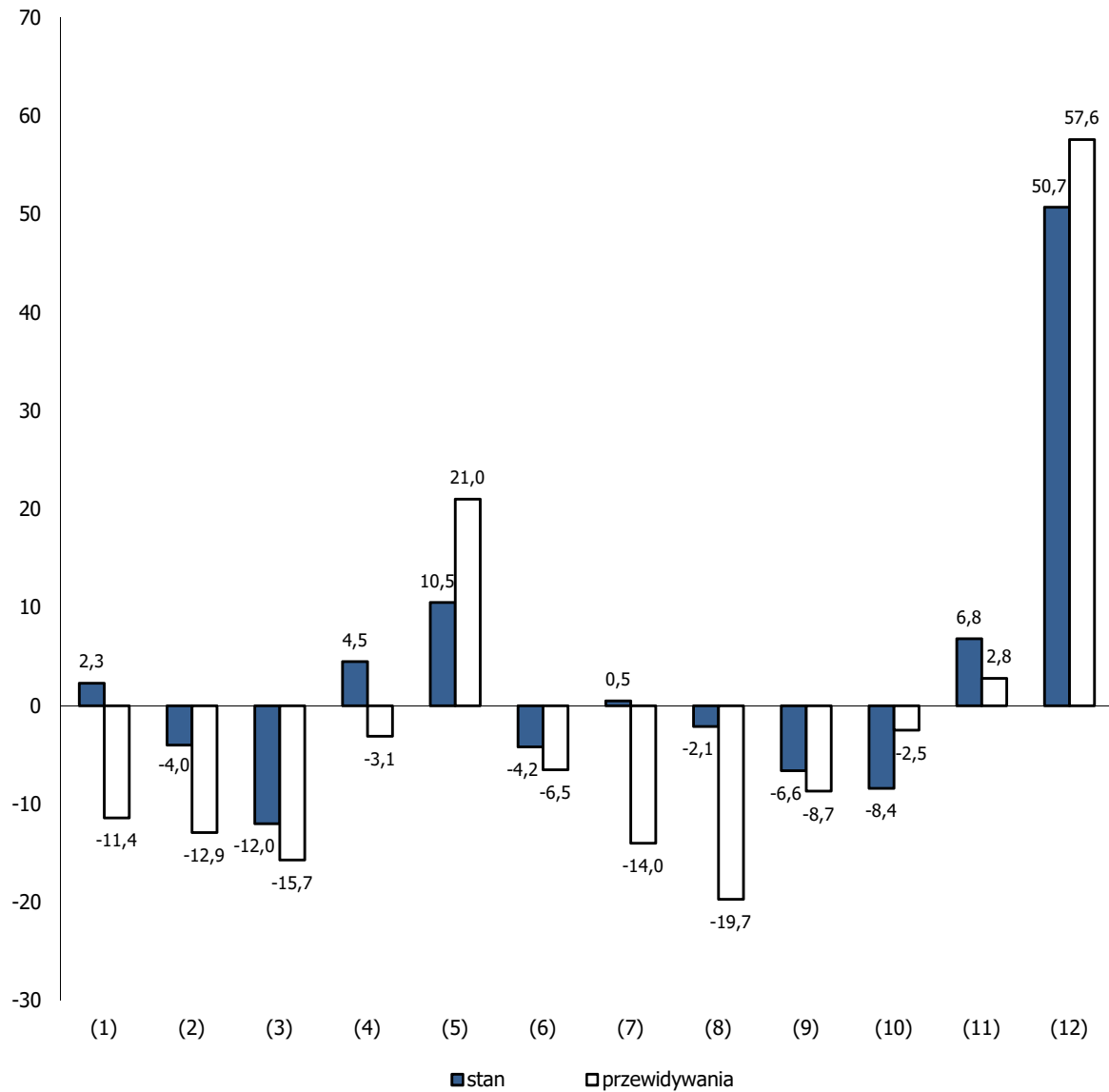

Wskaźnik koniunktury wg makroregionów

	XI'17	X'18	XI'18
Południowy (województwa: małopolskie i śląskie)	6,4	-4,2	-6,9
Północno-zachodni (województwa: lubuskie, wielkopolskie i zachodniopomorskie)	2,8	5,0	-2,8
Południowo-zachodni (województwa: dolnośląskie i opolskie)	9,2	2,5	-15,5
Północny (województwa: kujawsko-pomorskie, pomorskie i warmińsko-mazurskie)	0,8	-6,7	2,3
Centralny (województwa: łódzkie i świętokrzyskie)	-3,3	-15,5	-16,7
Wschodni (województwa: lubelskie, podkarpackie i podlaskie)	5,9	-7,6	-4,1
Województwo mazowieckie	3,2	-14,1	-9,4

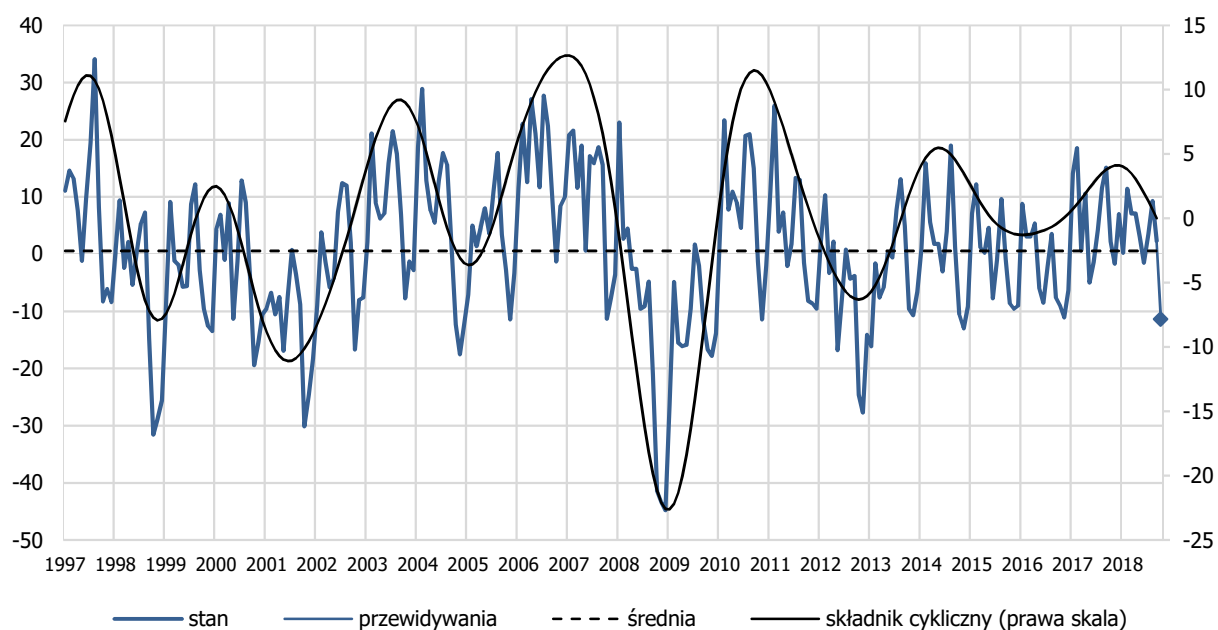
2. ZBIORCZE ZESTAWIENIE SALD

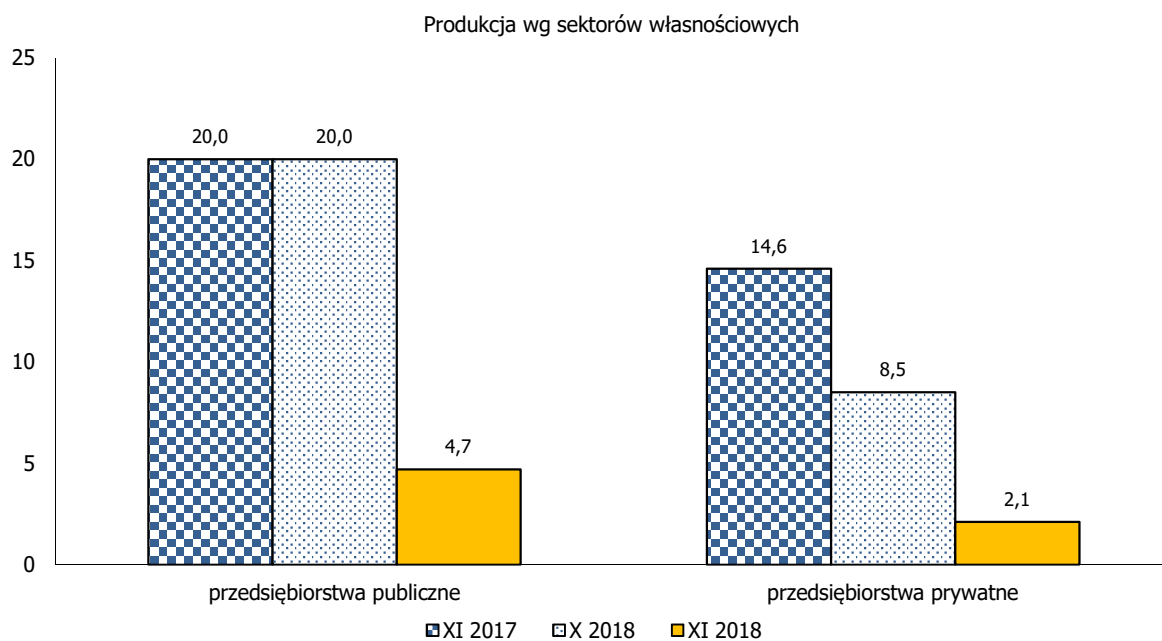
- (1) produkcja
- (2) zamówienia ogółem
- (3) zamówienia eksportowe
- (4) zapasy wyrobów gotowych
- (5) ceny
- (6) zatrudnienie
- (7) sytuacja finansowa
- (8) ogólna sytuacja gospodarki polskiej
- (9) produkcja eksportowa
- (10) konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych
- (11) korzyści z produkcji eksportowej/korzyści z produkcji krajowej
- (12) przeciętny koszt produkcji

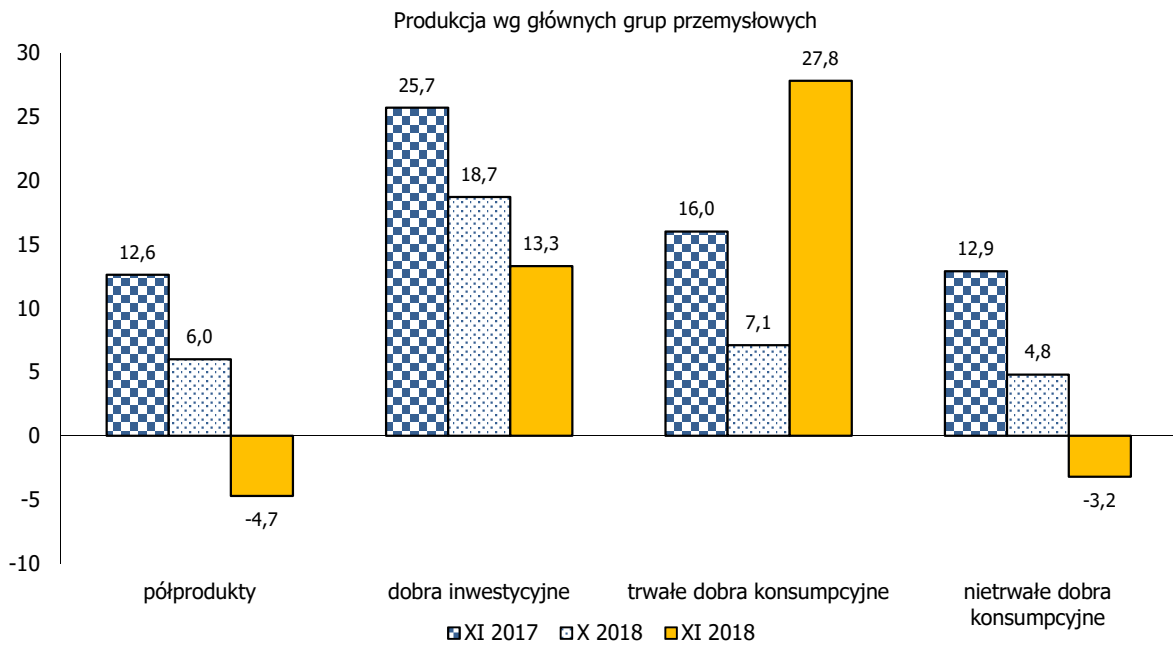
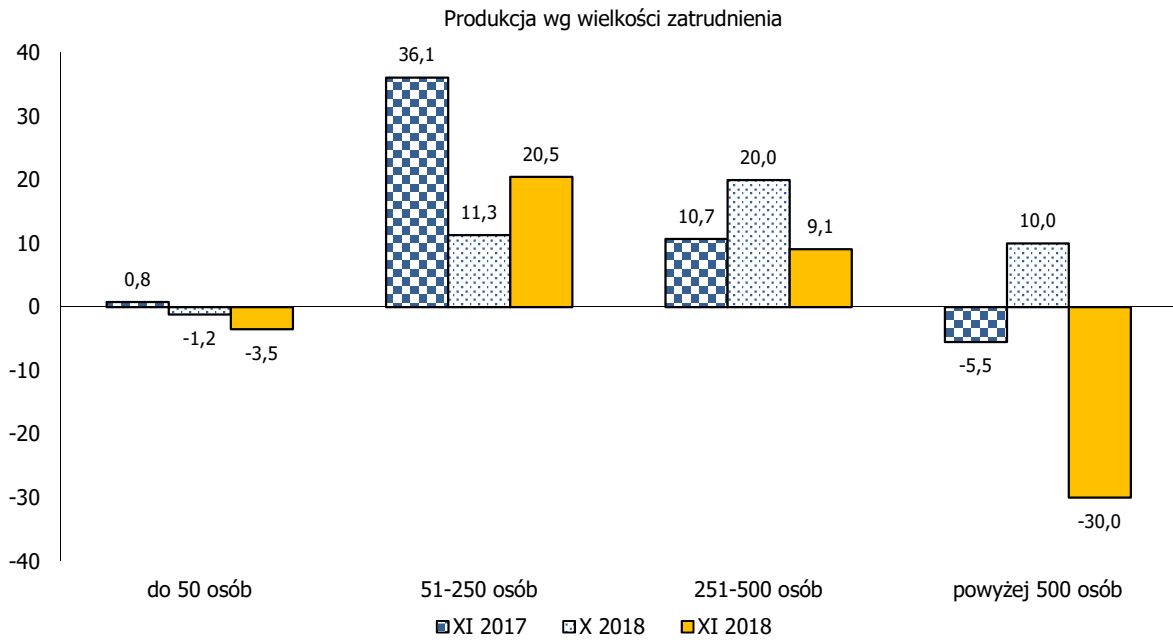
3. SALDA I ICH SKŁADOWE

1) Produkcja

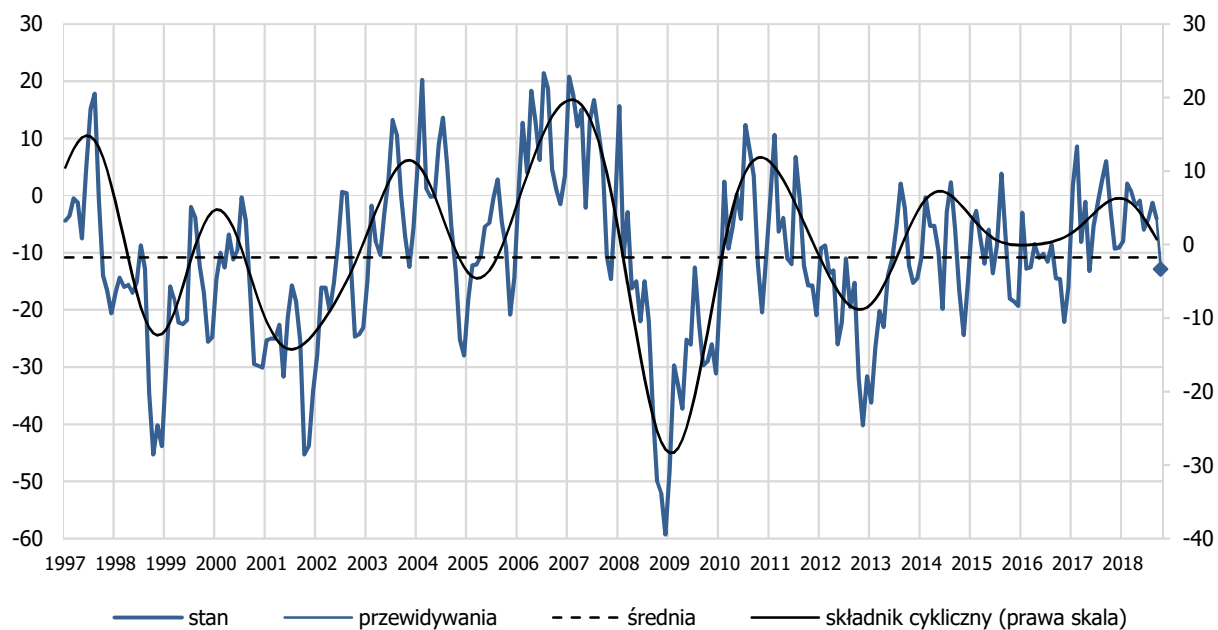

	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
wzrost	32,6	20,6	26,1	28,6	24,9	15,8
brak zmiany	49,8	57,2	51,3	52,0	52,6	57,0
spadek	17,6	22,2	22,6	19,3	22,6	27,2
saldo (1.-3.)	15,1	-1,5	3,5	9,3	2,3	-11,4

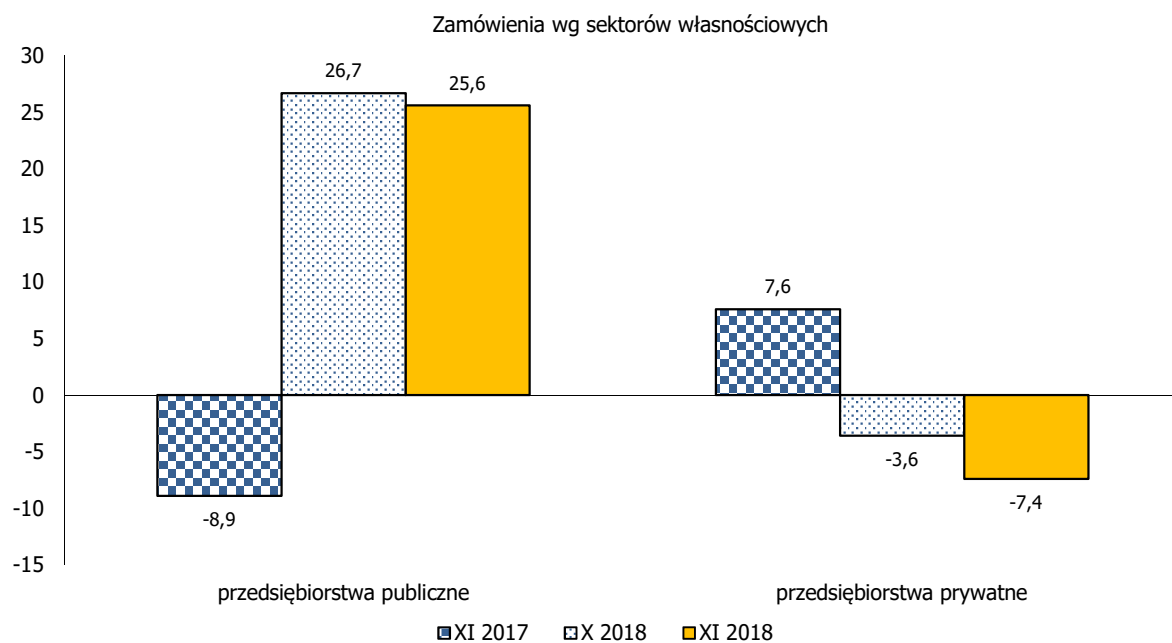

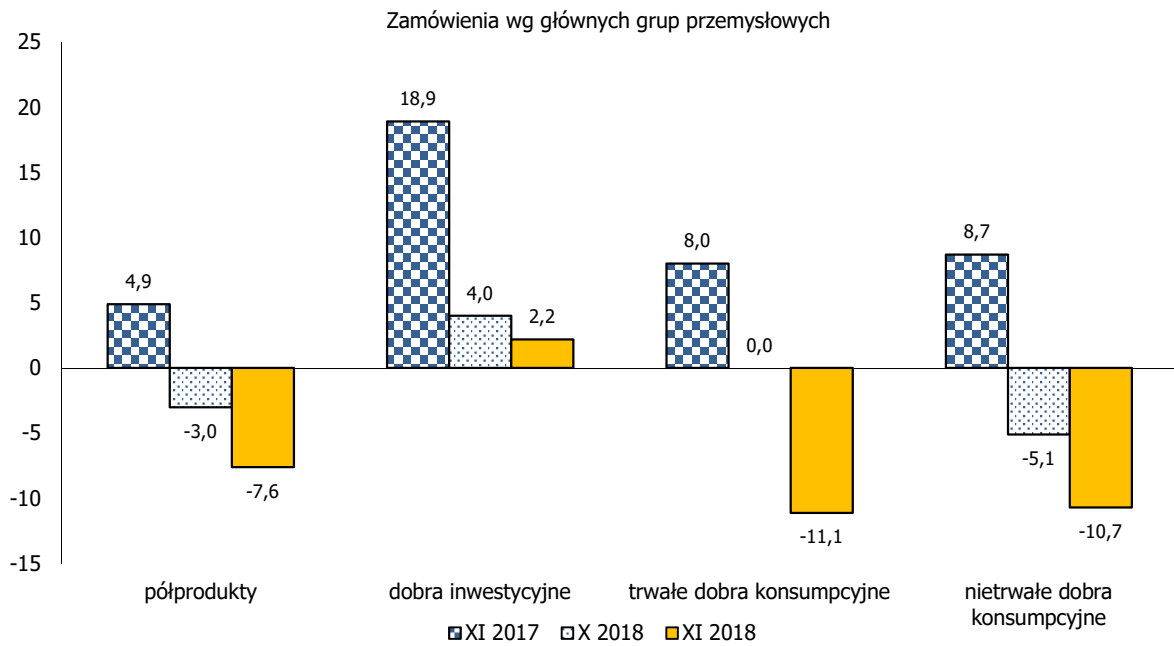
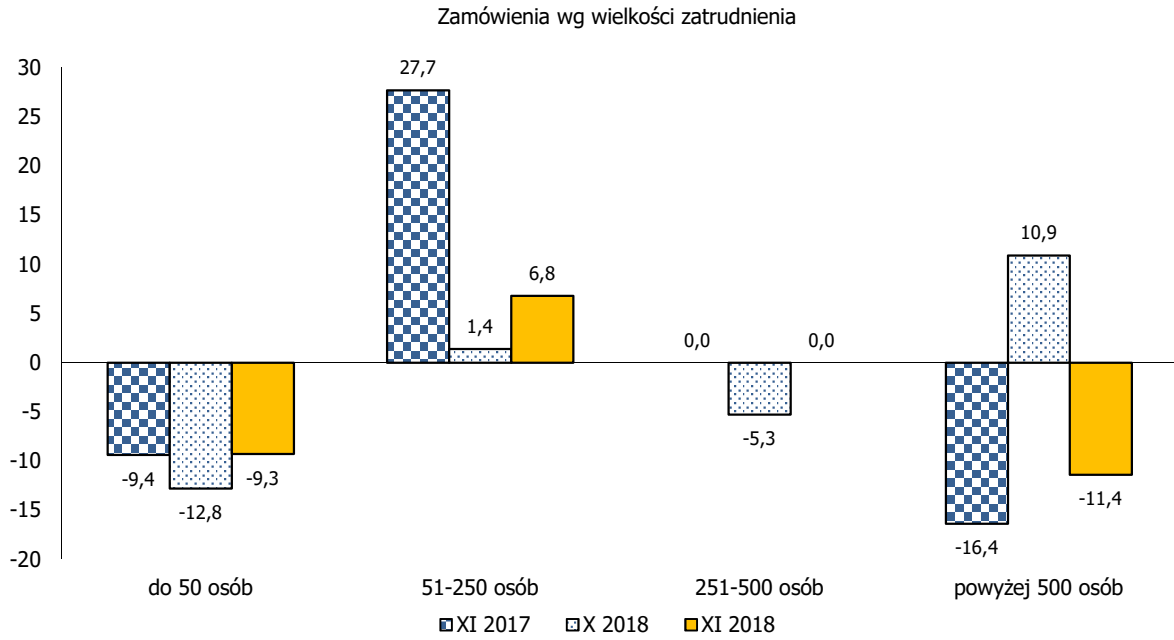

2) Zamówienia ogółem

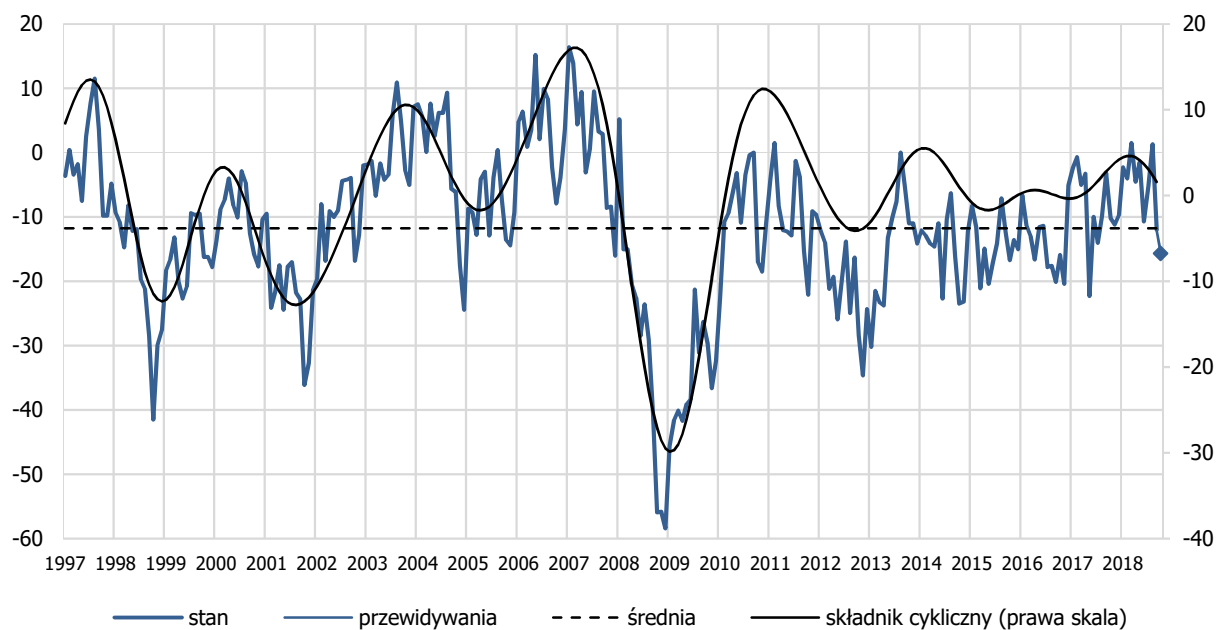

	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
wzrost	26,1	21,5	21,7	22,2	21,4	17,1
brak zmiany	53,7	51,0	52,5	54,4	53,3	52,9
spadek	20,1	27,5	25,8	23,5	25,4	30,0
saldo (1.-3.)	6,0	-6,0	-4,1	-1,3	-4,0	-12,9

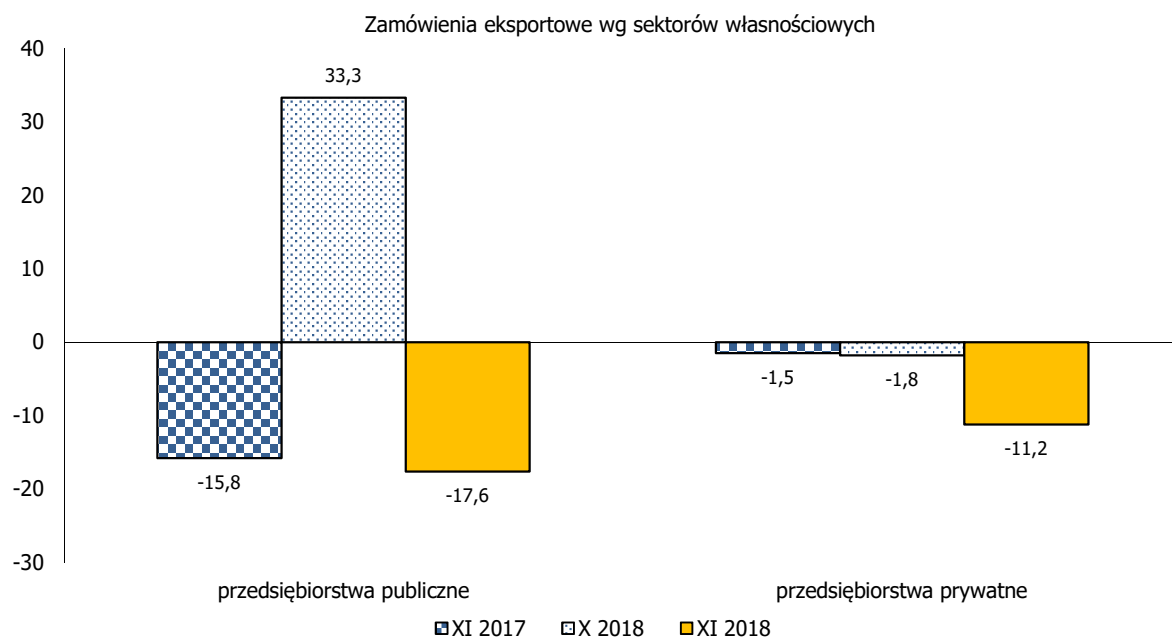

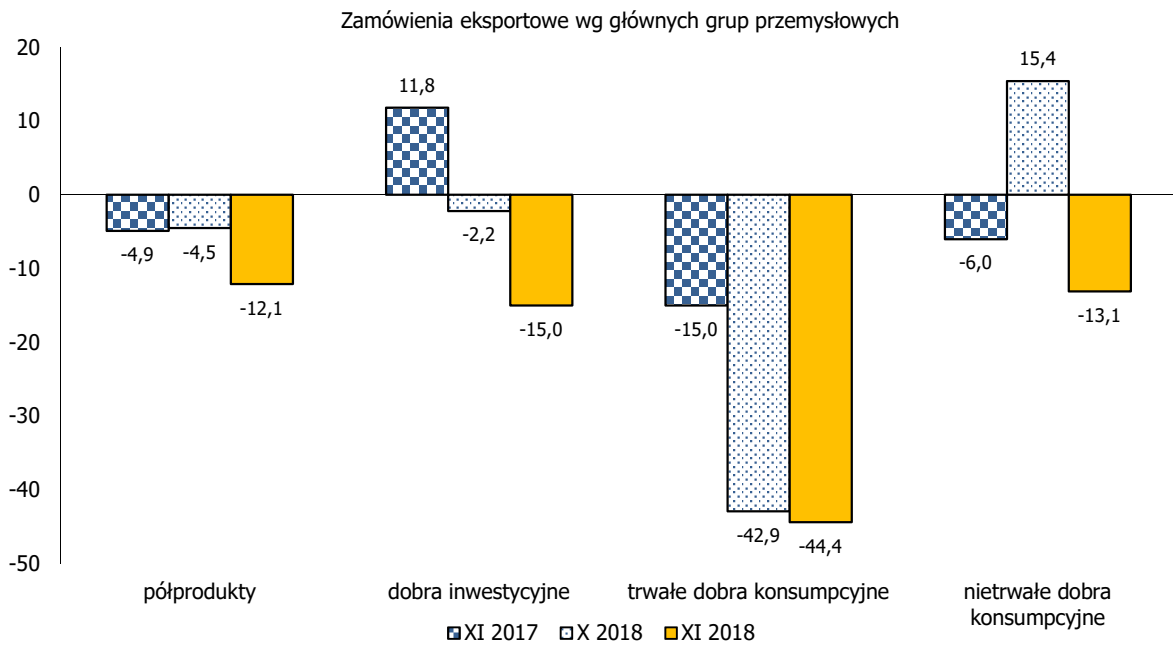
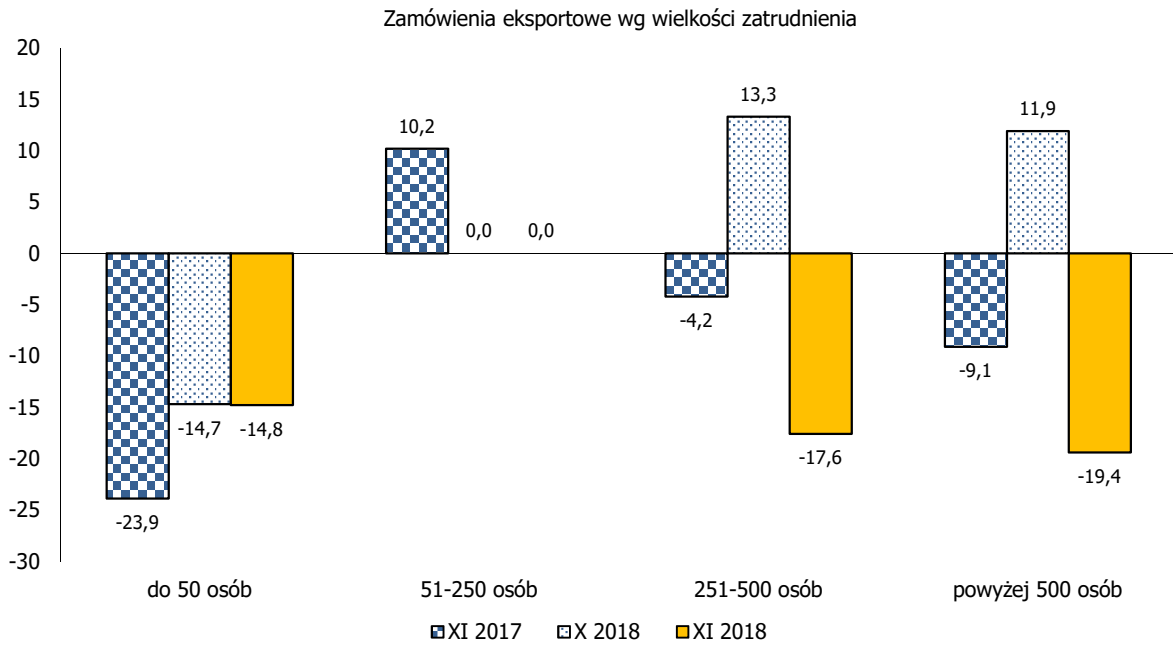

3) Zamówienia eksportowe

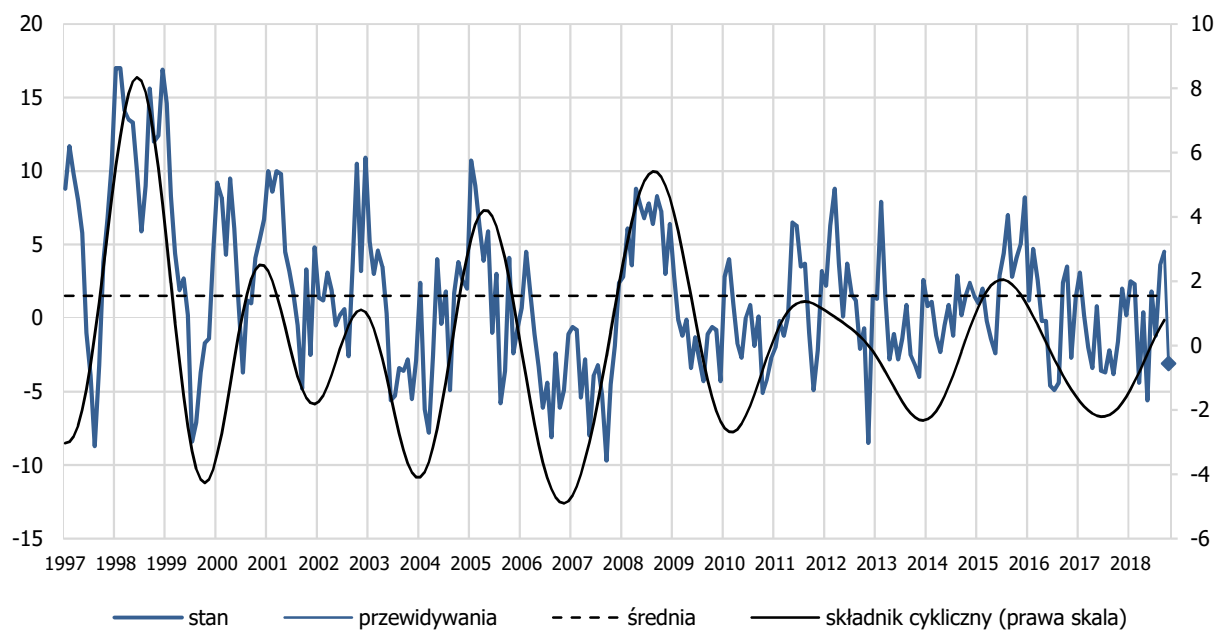
	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
wzrost	18,8	21,5	16,4	25,1	18,9	14,1
brak zmiany	59,1	46,3	62,1	51,0	50,2	56,2
spadek	22,0	32,2	21,6	23,8	30,9	29,7
nie dotyczy	48,6	54,5	51,3	59,4	65,5	65,5
saldo (1.-3.)	-3,2	-10,7	-5,2	1,3	-12,0	-15,7

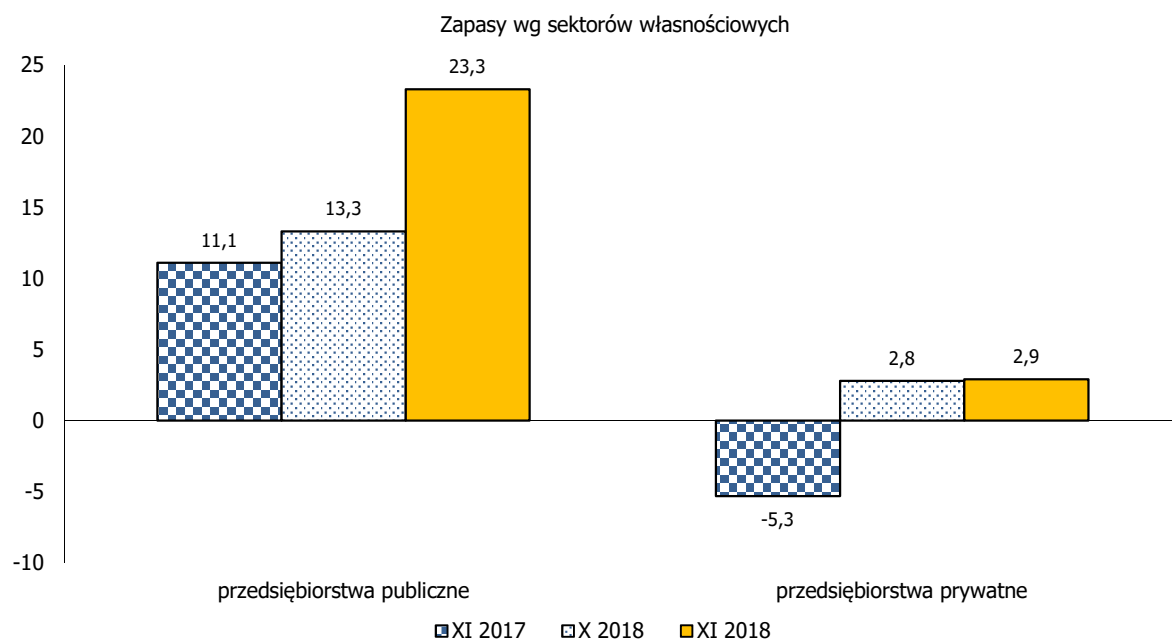

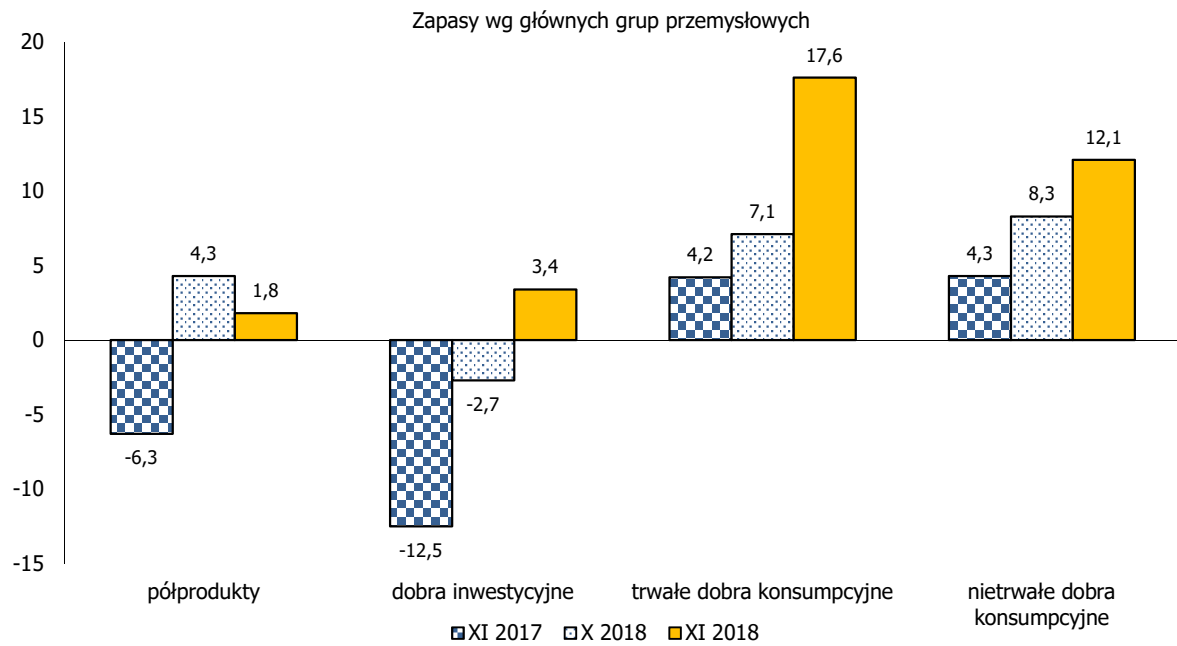
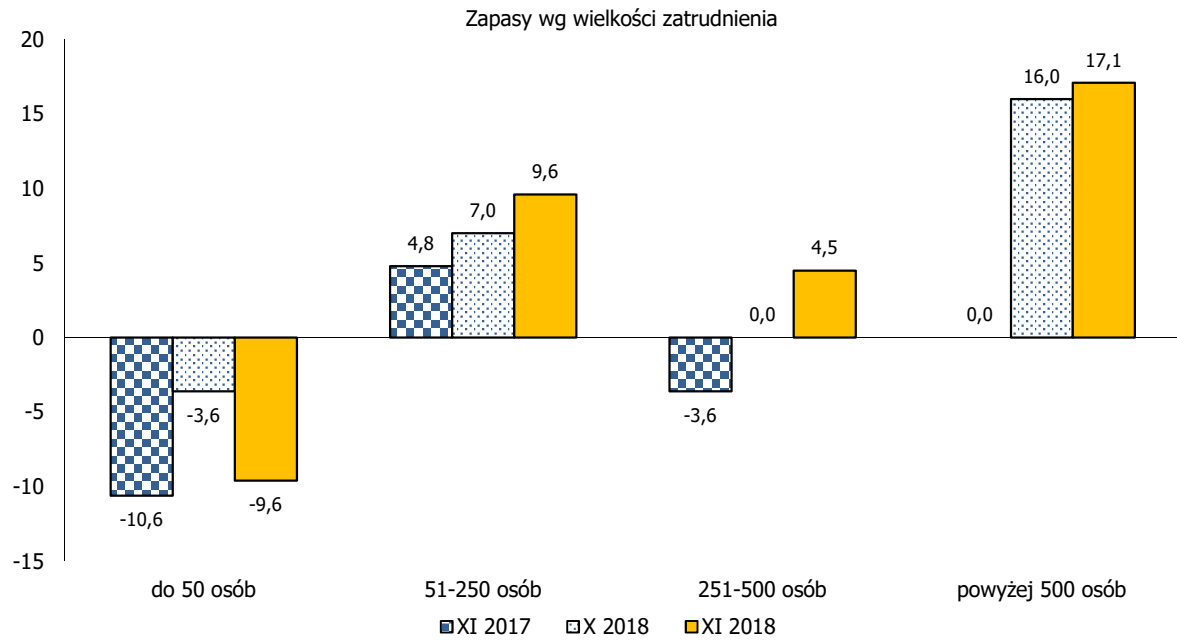

4) Zapasy

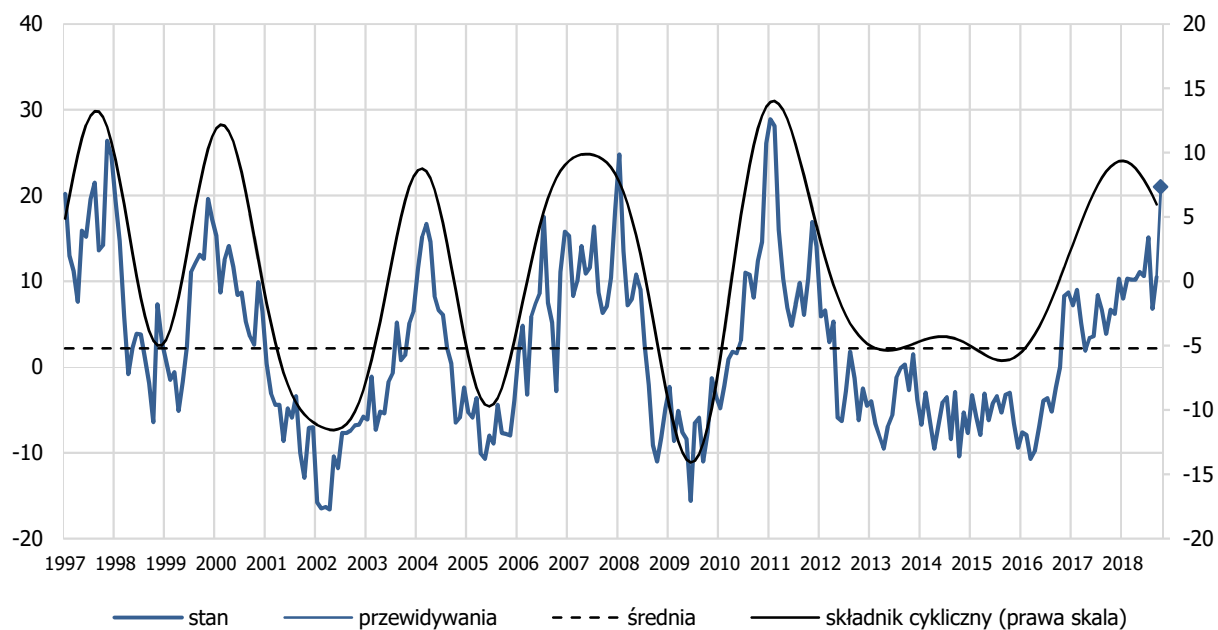

	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
wzrost	11,7	17,3	10,8	16,2	18,9	13,4
brak zmiany	72,7	67,2	77,1	71,3	66,7	70,1
spadek	15,5	15,5	12,0	12,6	14,4	16,5
saldo (1.-3.)	-3,8	1,8	-1,2	3,6	4,5	-3,1

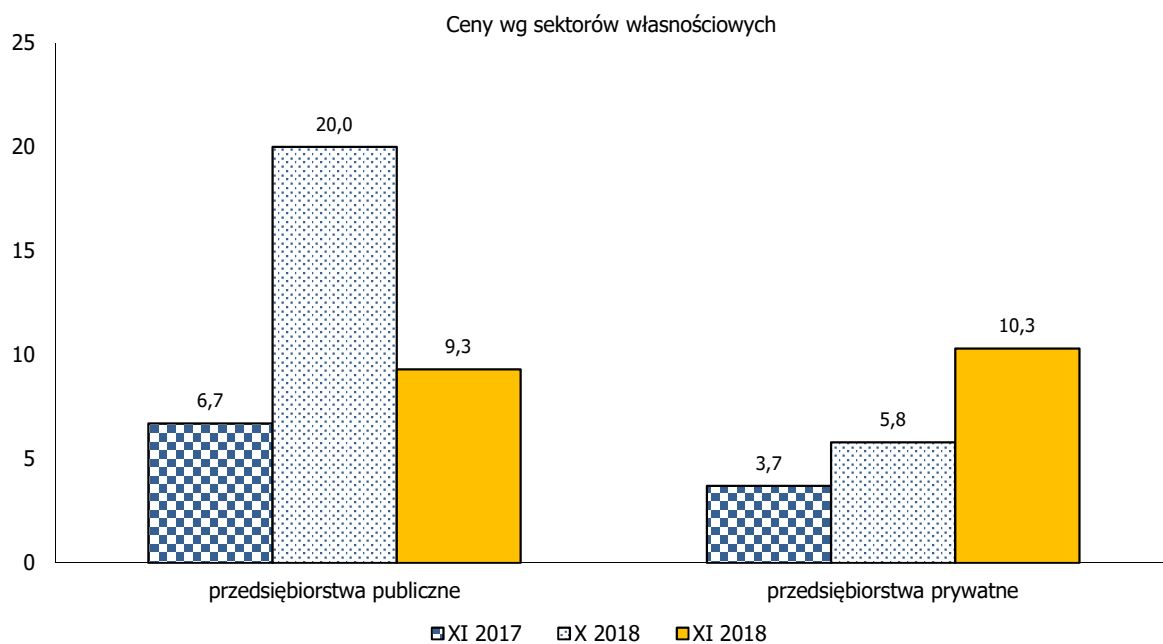

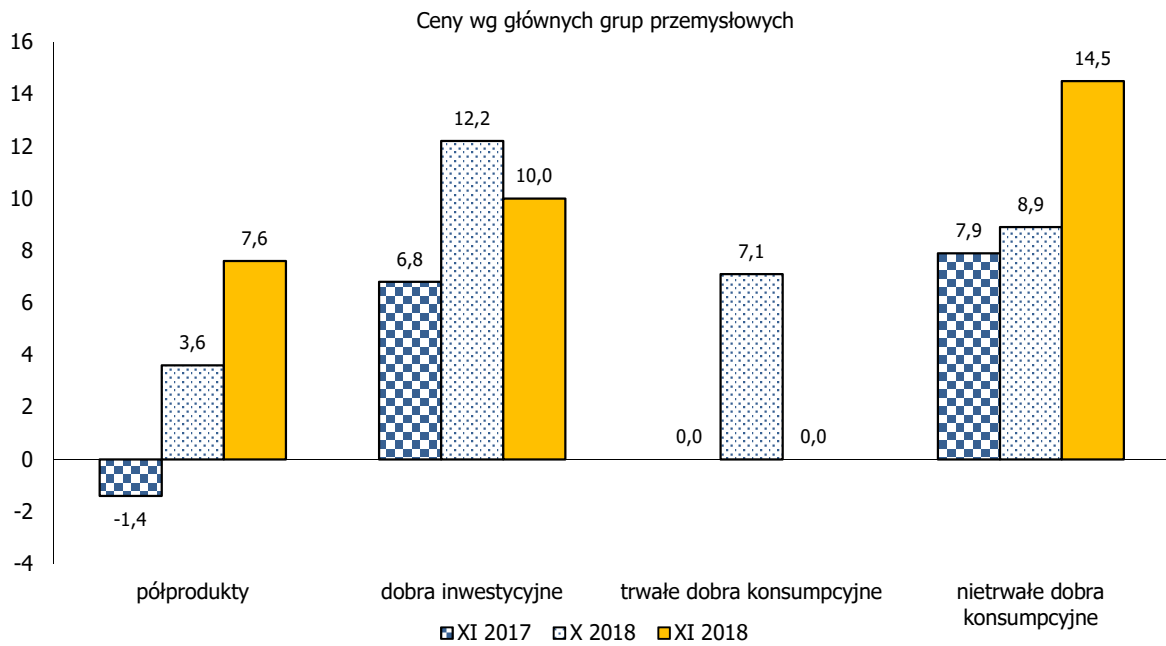
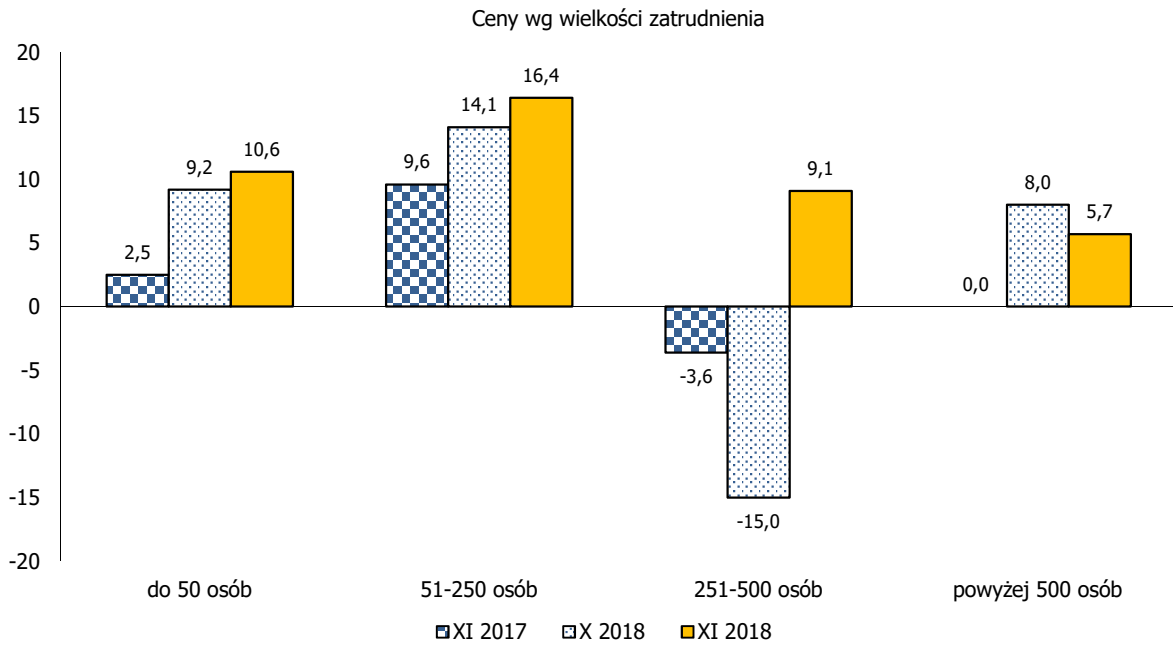

5) Ceny

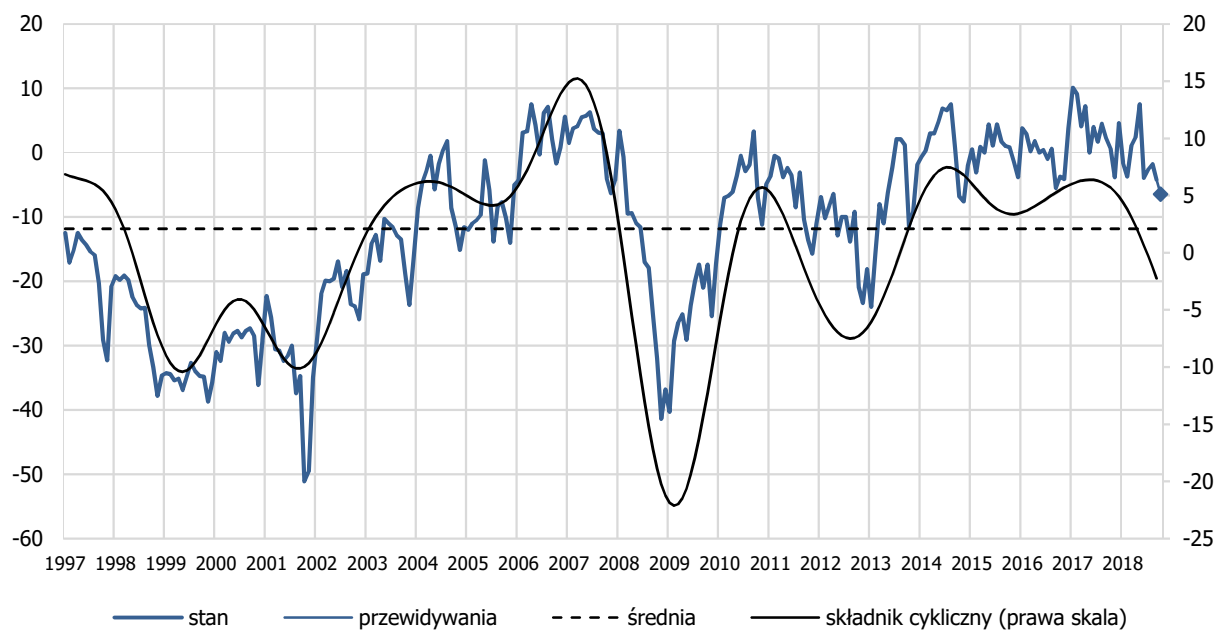

	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
wzrost	12,2	15,8	21,0	13,1	15,9	25,9
brak zmiany	79,5	79,0	73,1	80,7	78,7	69,2
spadek	8,3	5,2	5,9	6,3	5,4	4,9
saldo (1.-3.)	3,9	10,6	15,1	6,8	10,5	21,0

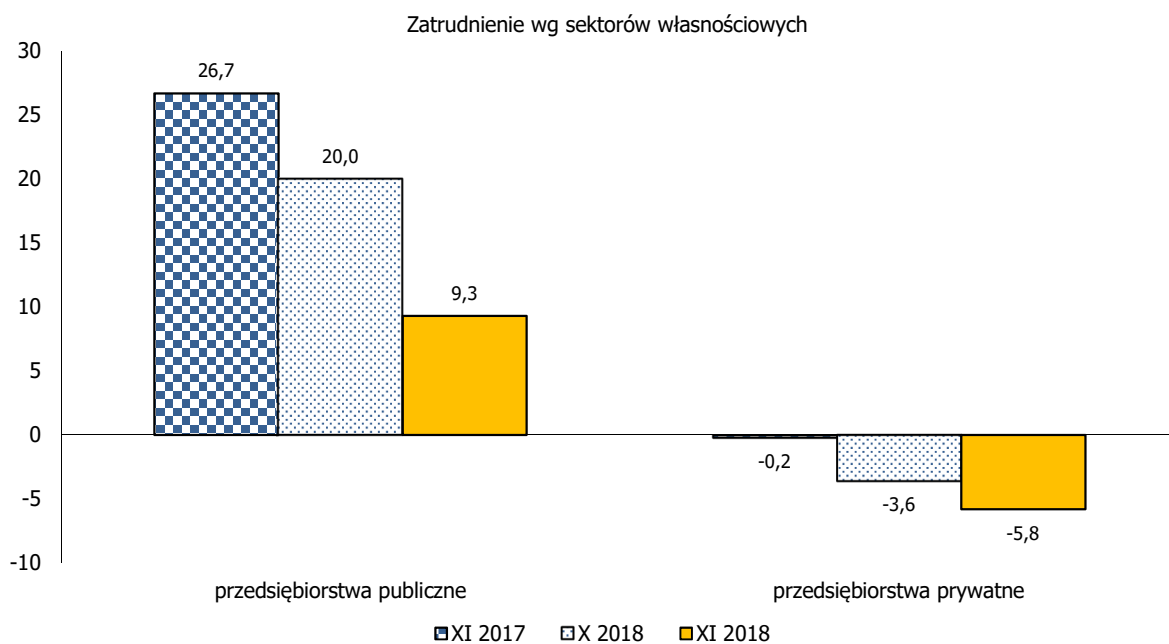

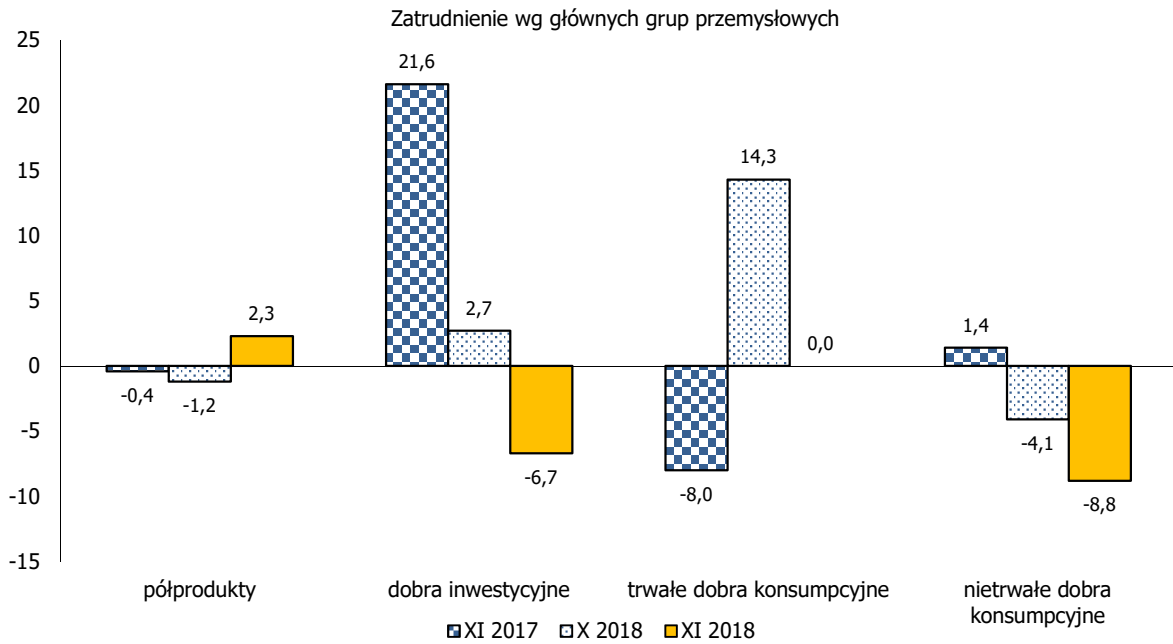
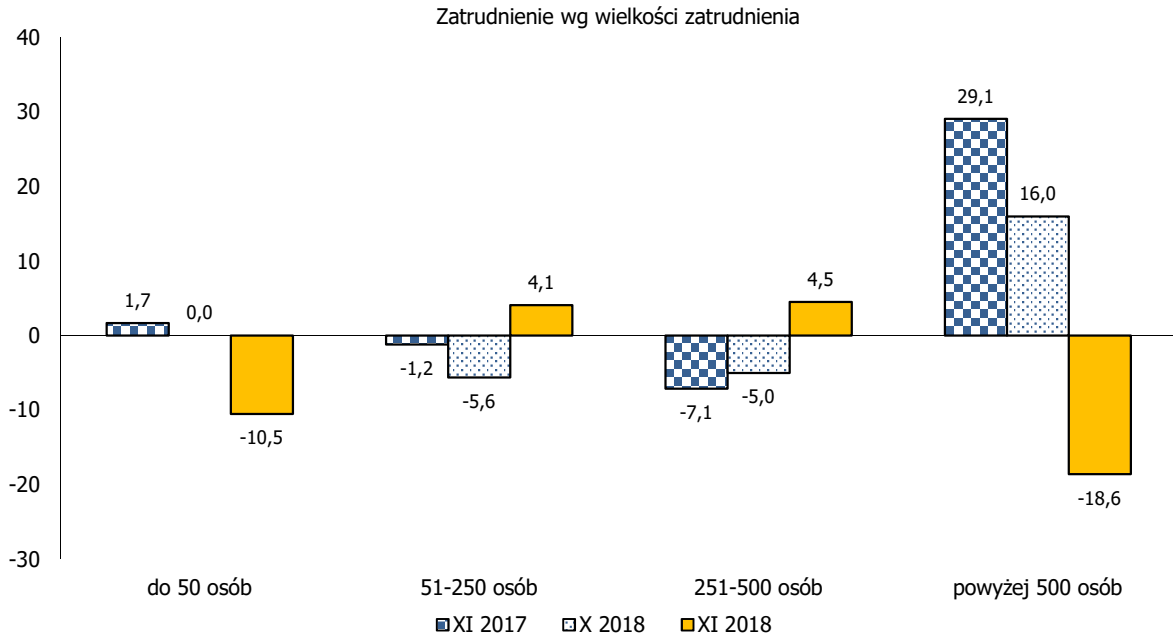

6) Zatrudnienie

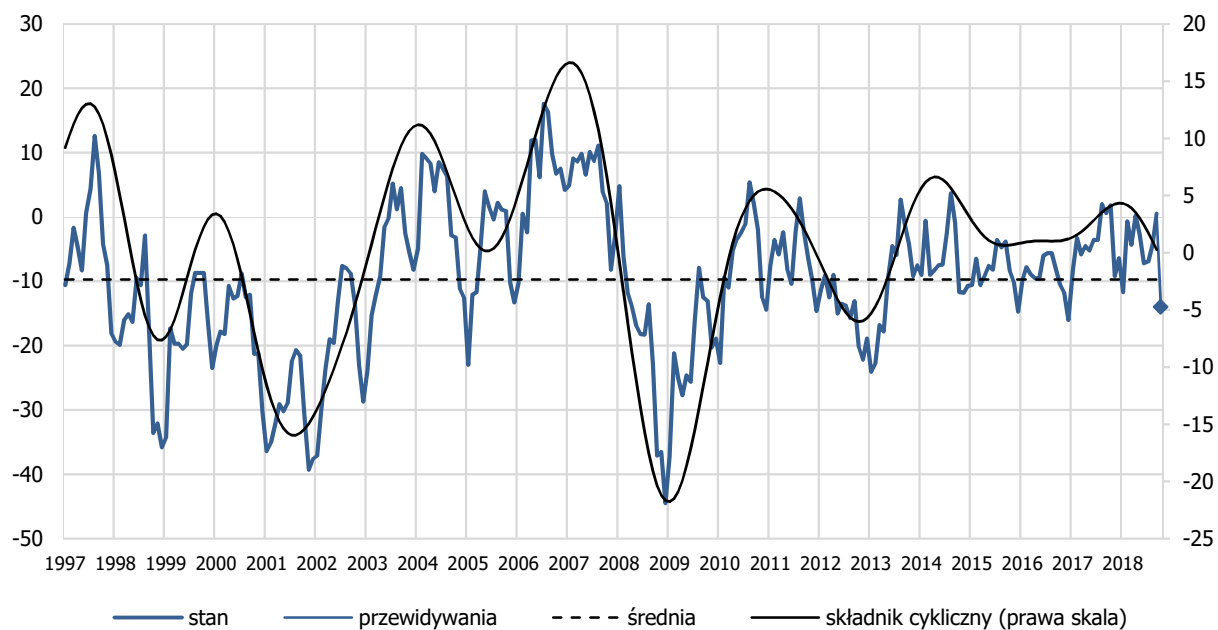

	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
wzrost	16,1	10,3	12,7	13,1	12,4	10,9
brak zmiany	70,0	75,5	72,0	72,1	71,1	71,6
spadek	13,8	14,2	15,3	14,8	16,6	17,4
saldo (1.-3.)	2,3	-3,9	-2,6	-1,8	-4,2	-6,5

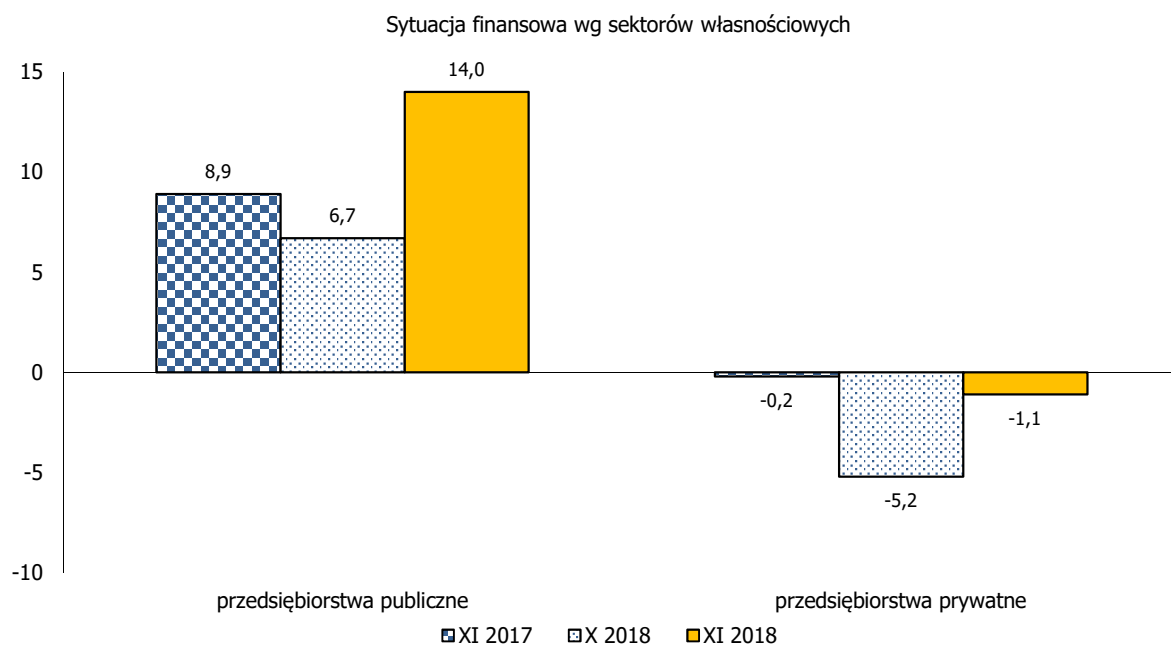

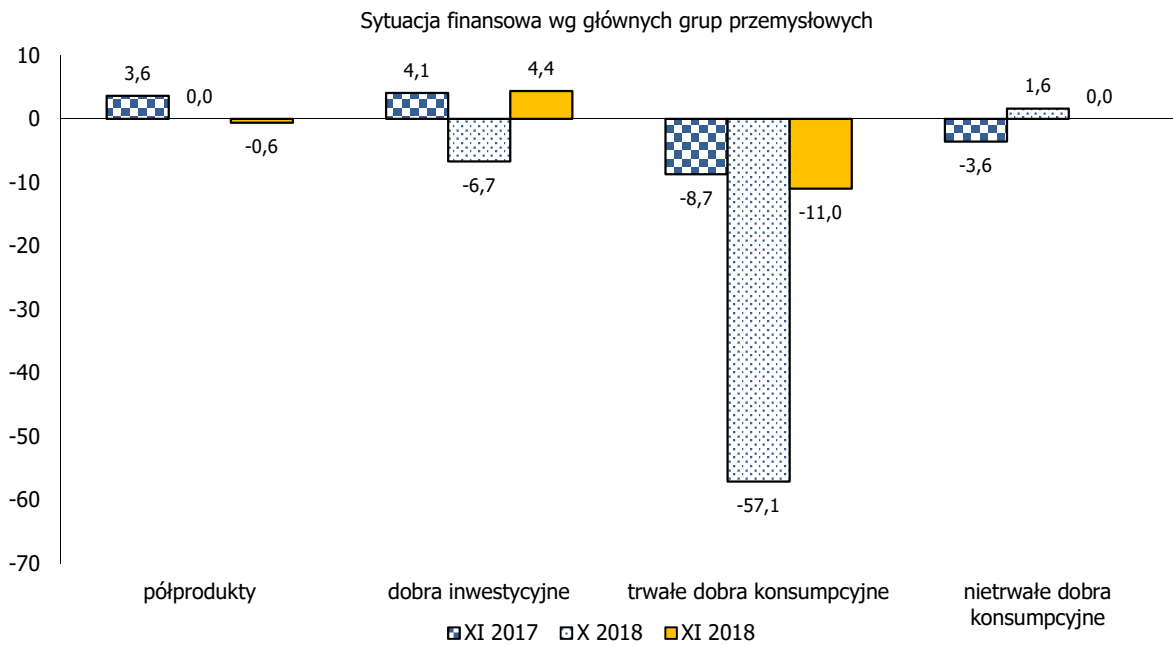
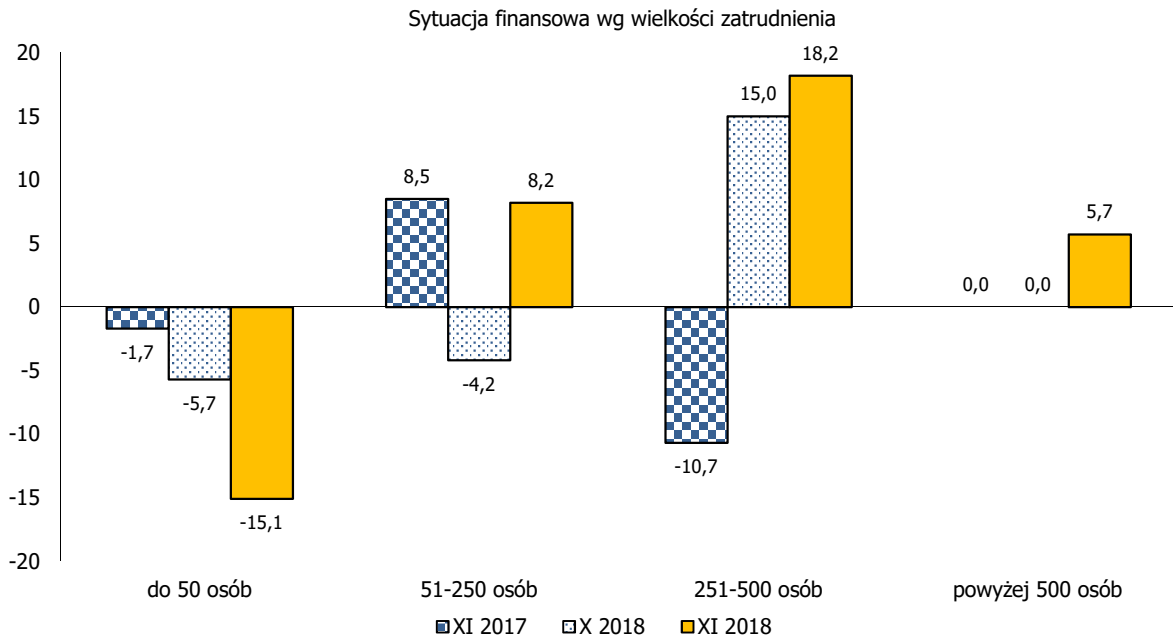

7) Sytuacja finansowa

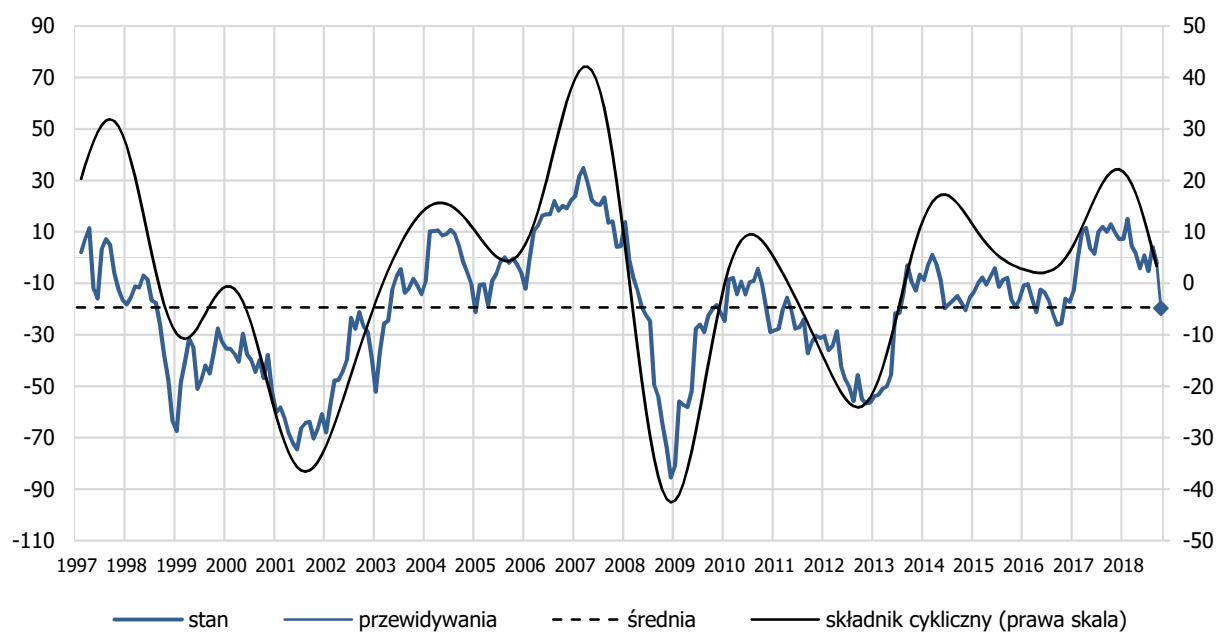
	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
poprawa	15,8	12,9	12,1	15,3	17,0	11,2
brak zmiany	69,0	67,0	68,8	65,2	66,4	63,7
pogorszenie	15,2	20,1	19,0	19,5	16,6	25,1
saldo (1.-3.)	0,6	-7,2	-6,9	-4,3	0,5	-14,0

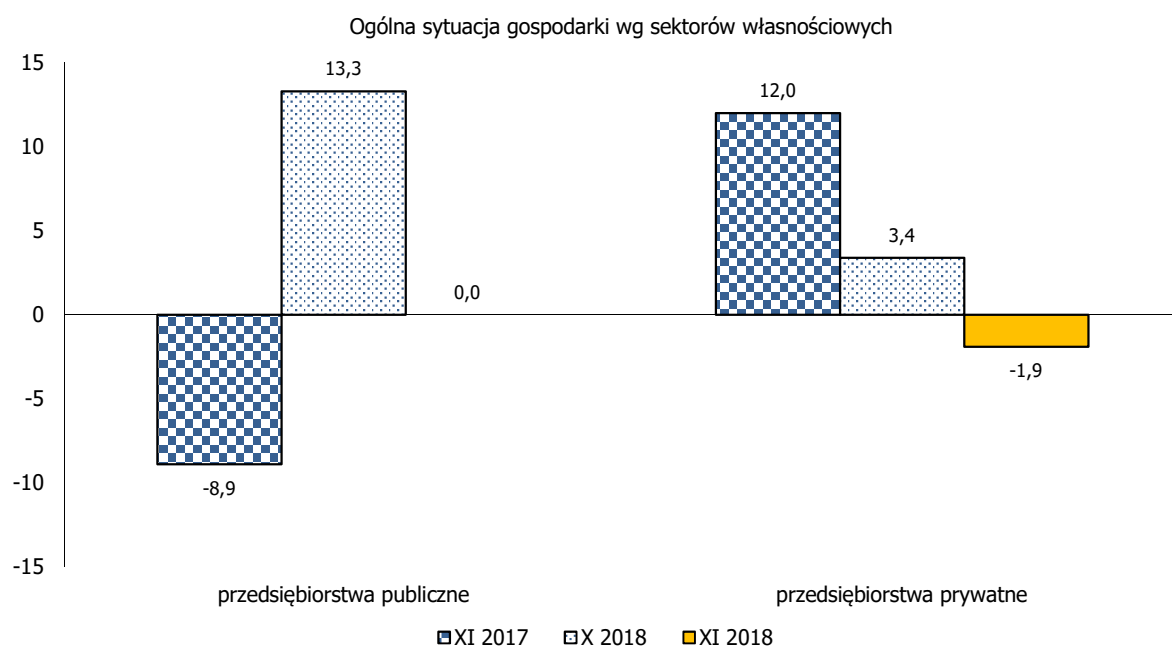

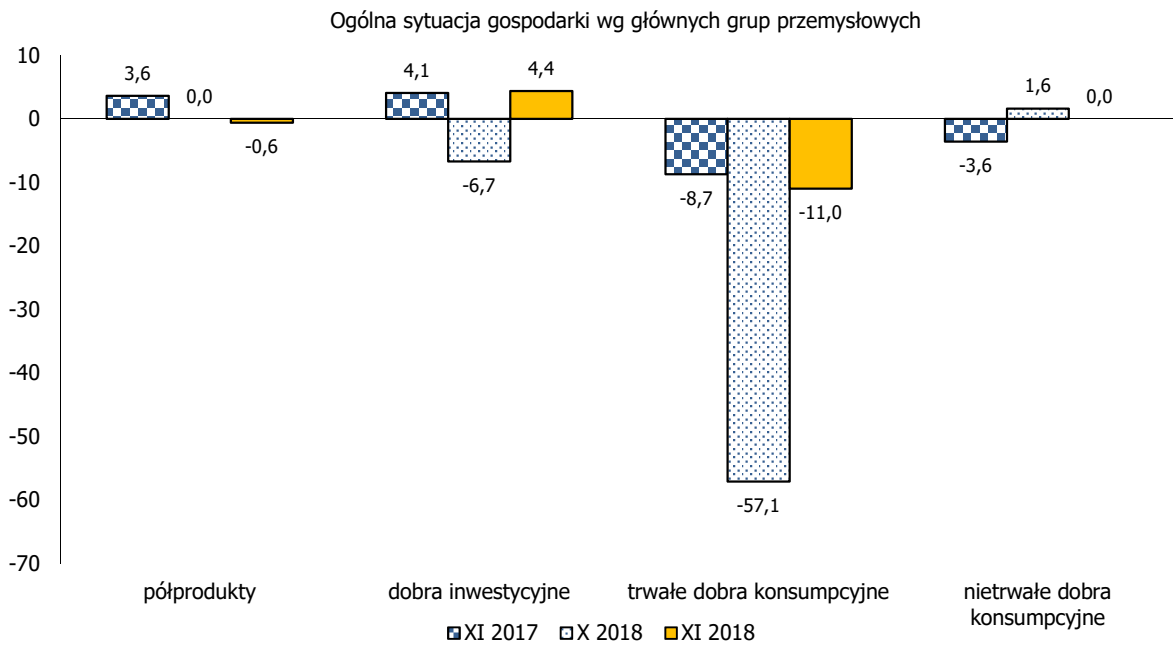
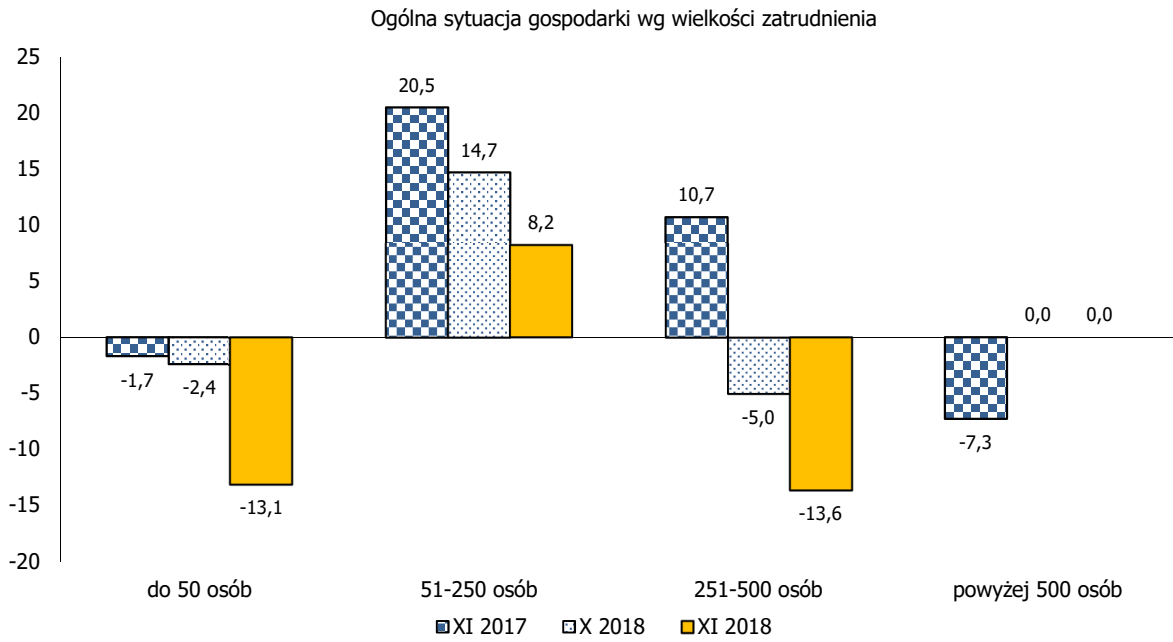

8) Ogólna sytuacja gospodarki

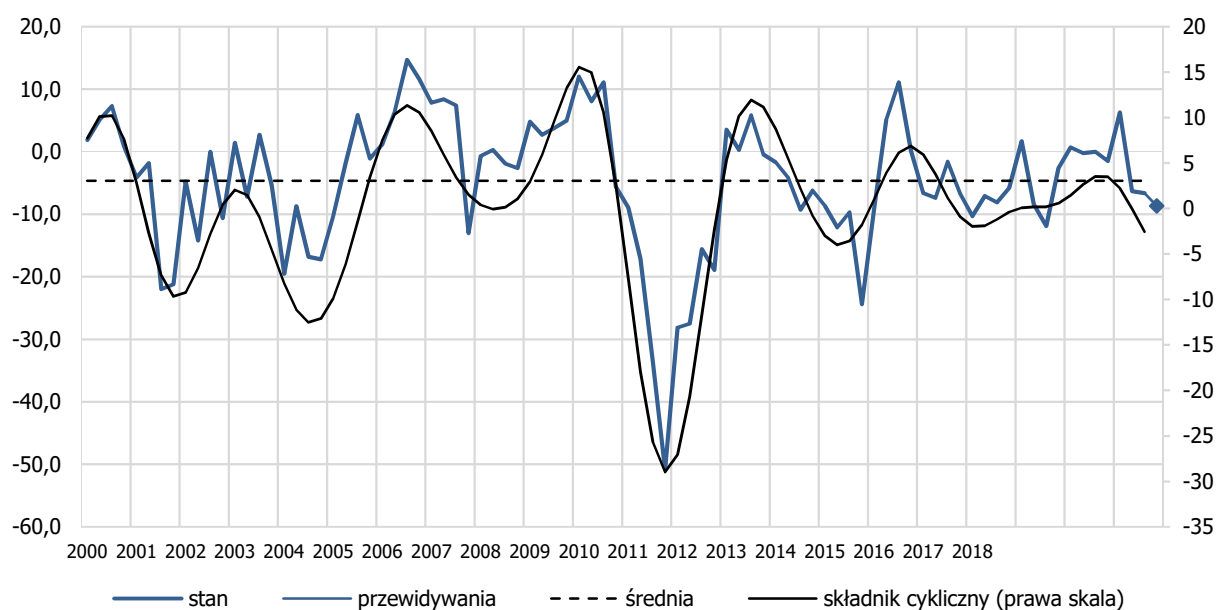

	XI'17	VIII'18	IX'18	X'18	XI'18	przewidywania
poprawa	23,8	16,0	14,9	18,0	16,4	12,2
brak zmiany	62,5	68,8	64,8	68,1	65,1	56,0
pogorszenie	13,8	15,2	20,2	13,9	18,5	31,9
saldo (1.-3.)	10,0	0,8	-5,3	4,1	-2,1	-19,7

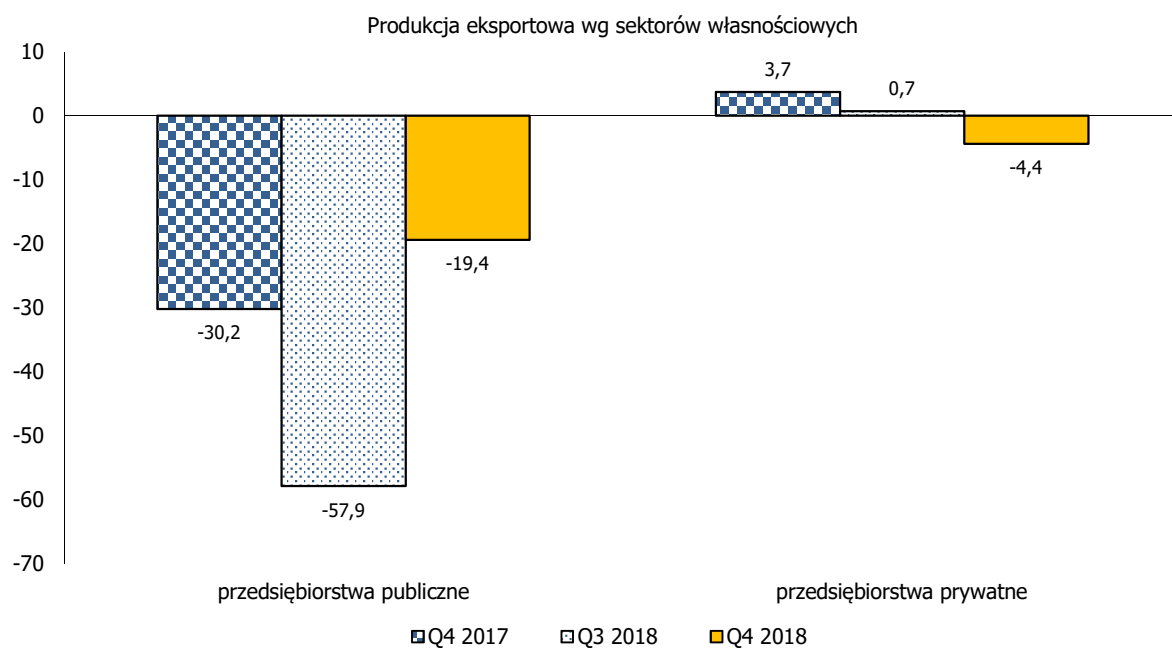

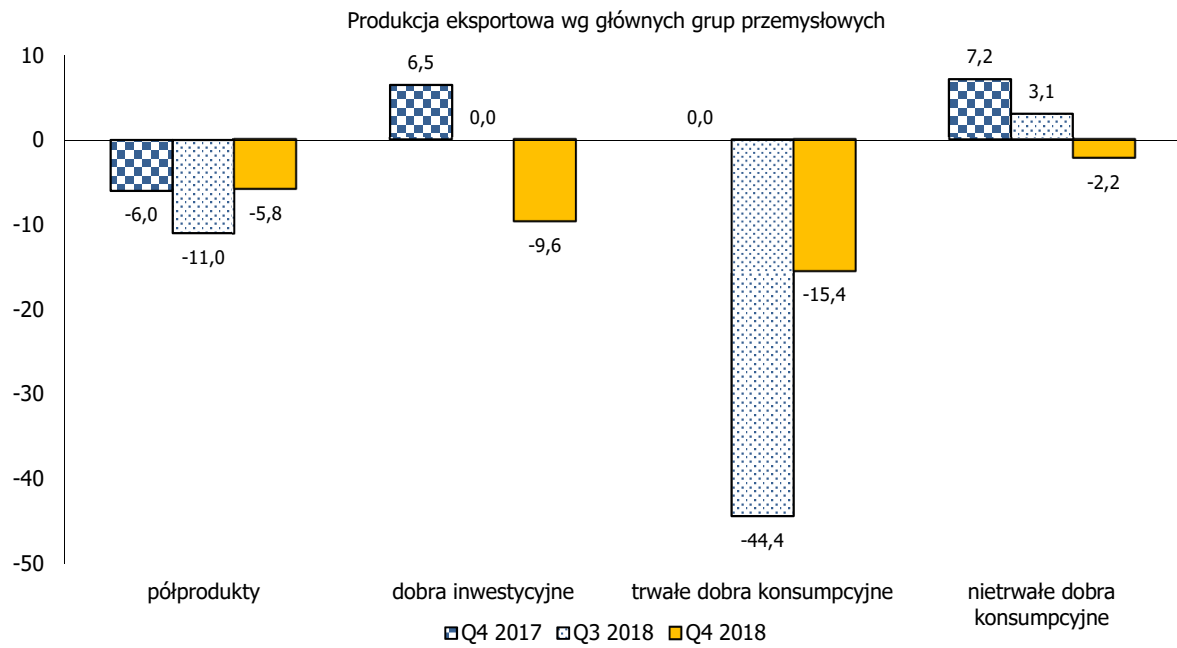
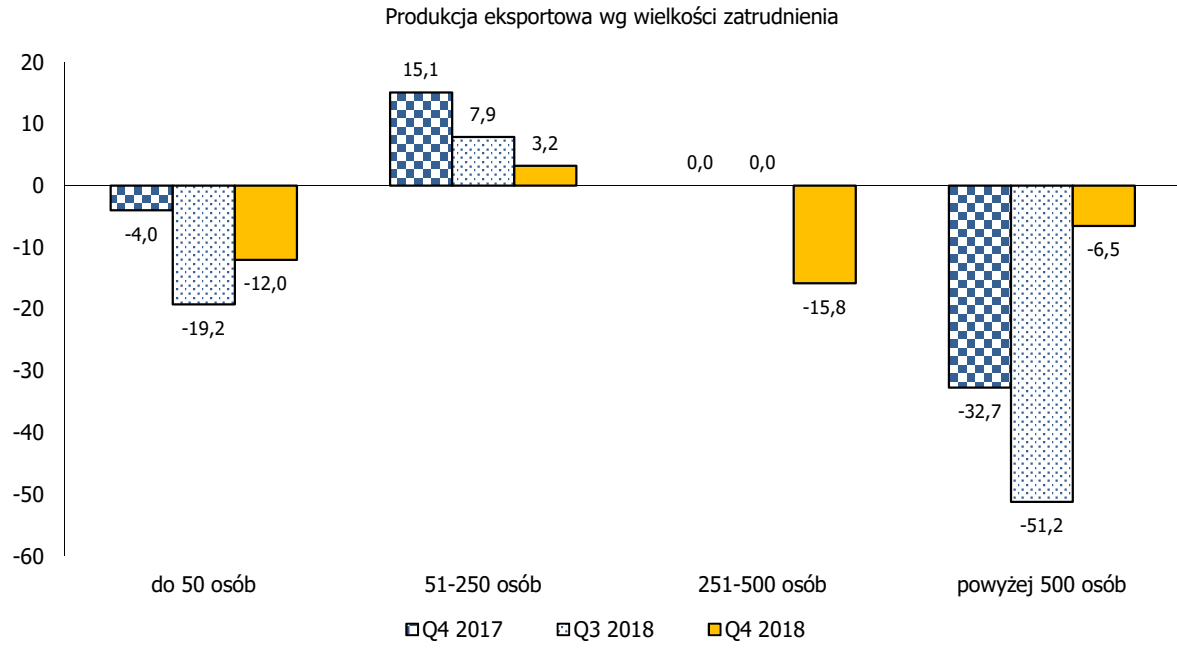

9. Produkcja na eksport

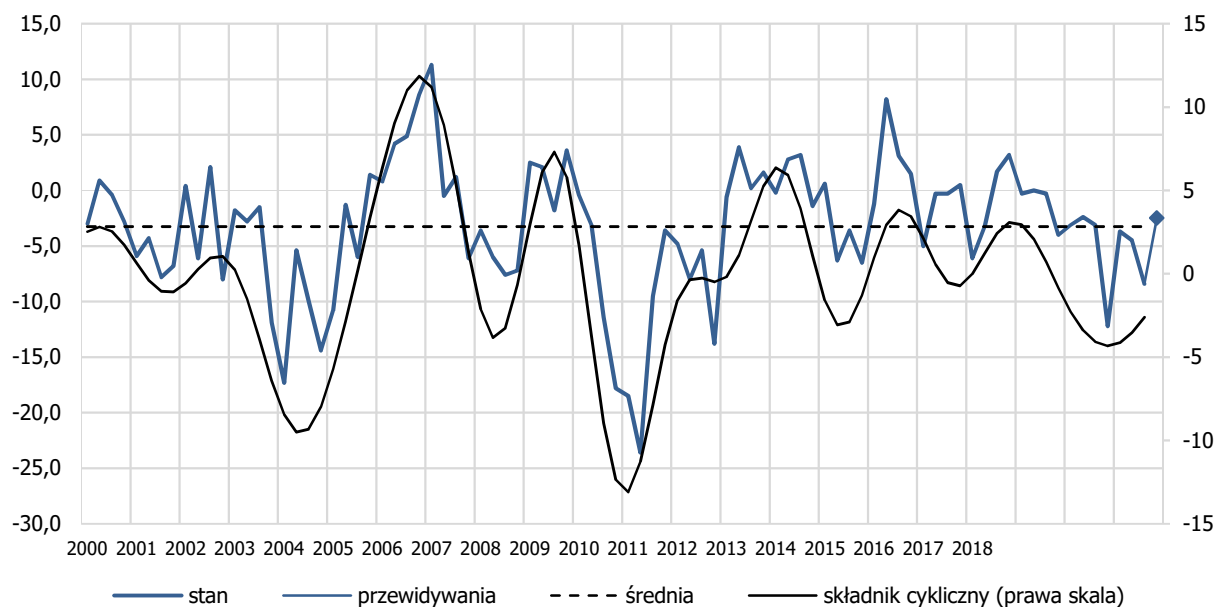

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	przewidywania
wzrost	19,0	16,6	20,1	15,6	13,6	10,5
brak zmiany	61,9	65,3	66,2	62,5	66,2	70,2
spadek	19,0	18,1	13,8	21,9	20,2	19,3
saldo (1.-3.)	0,0	-1,5	6,3	-6,3	-6,6	-8,7

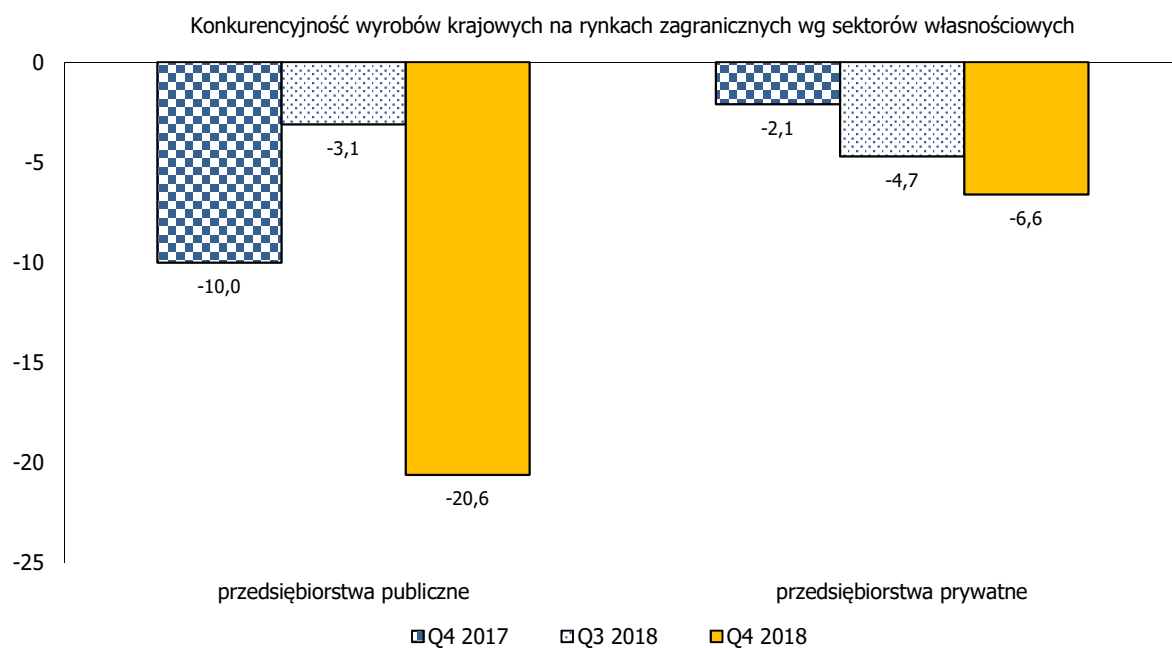

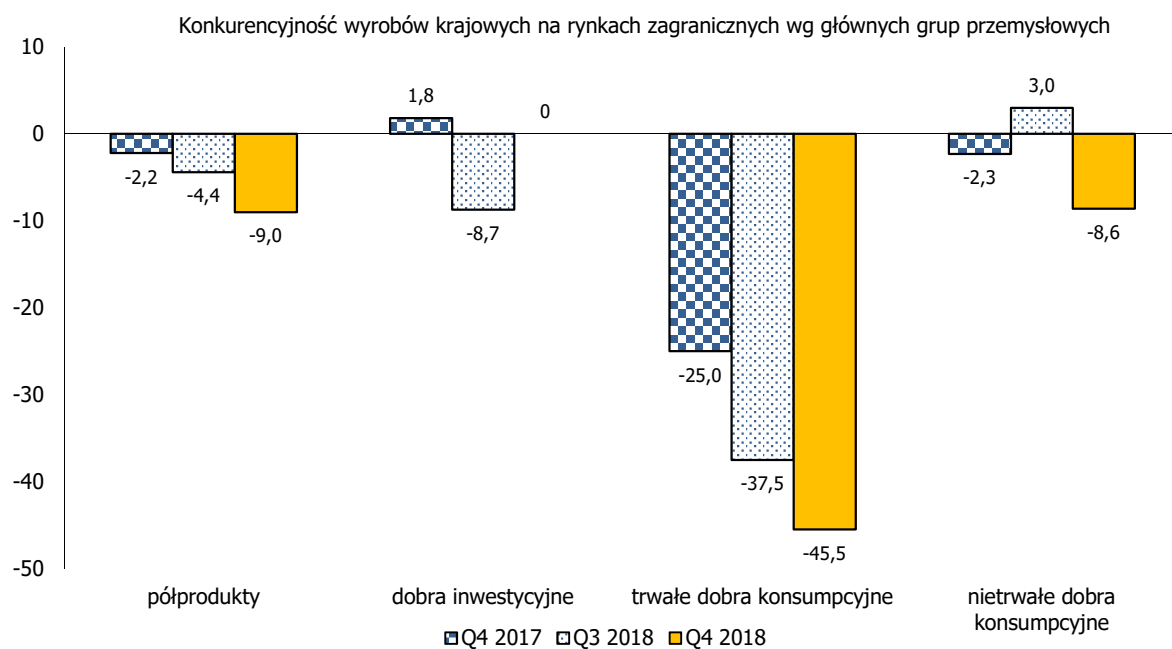
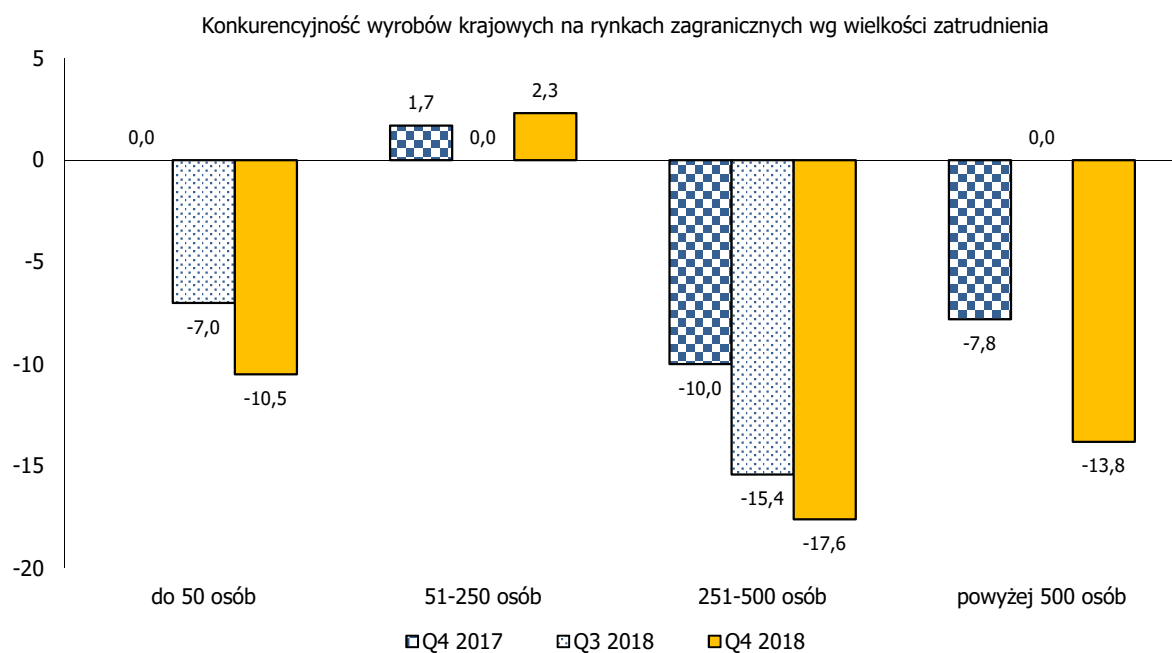

10. Konkurencyjność wyrobów krajowych na rynkach zagranicznych

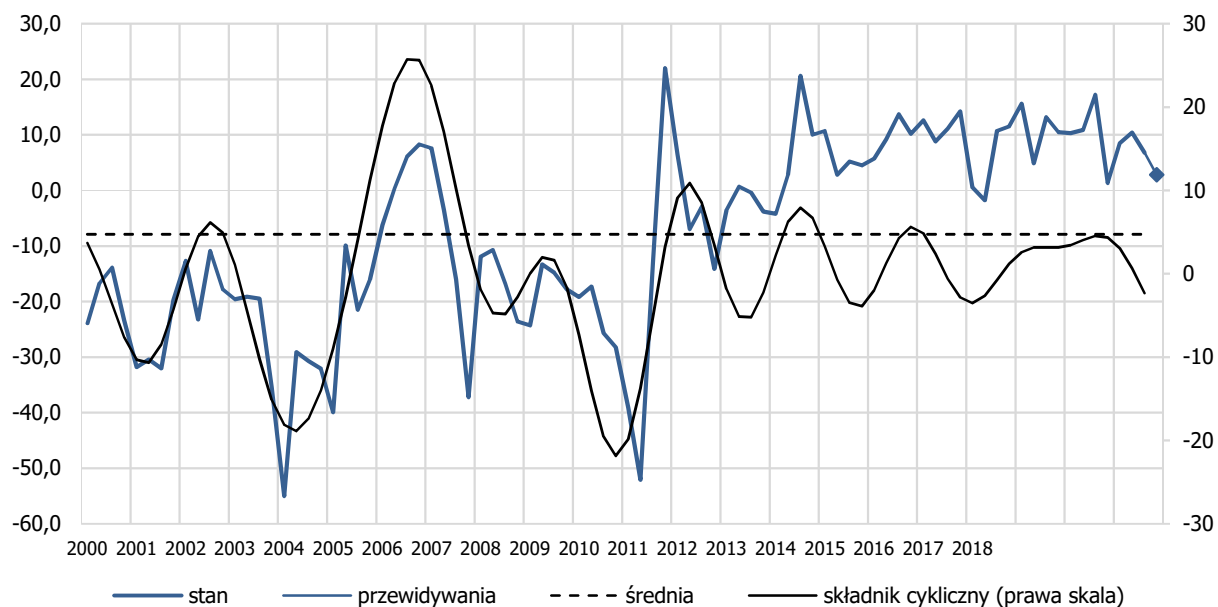

	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	przewidywania
wzrost	8,8	4,0	6,3	11,0	8,8	8,8
brak zmiany	79,4	79,9	83,7	73,6	74,0	79,9
spadek	11,9	16,2	10,0	15,4	17,2	11,3
trudno ocenić	38,1	43,2	33,9	43,9	44,7	59,0
saldo (1.-3.)	-3,1	-12,2	-3,7	-4,5	-8,4	-2,5

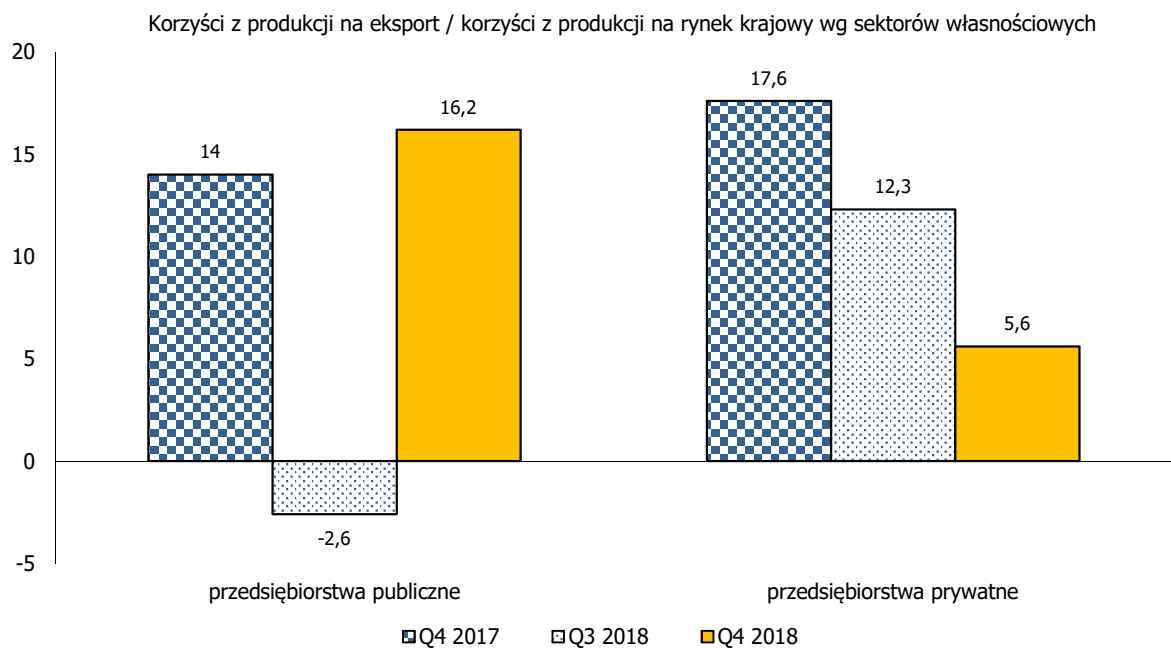

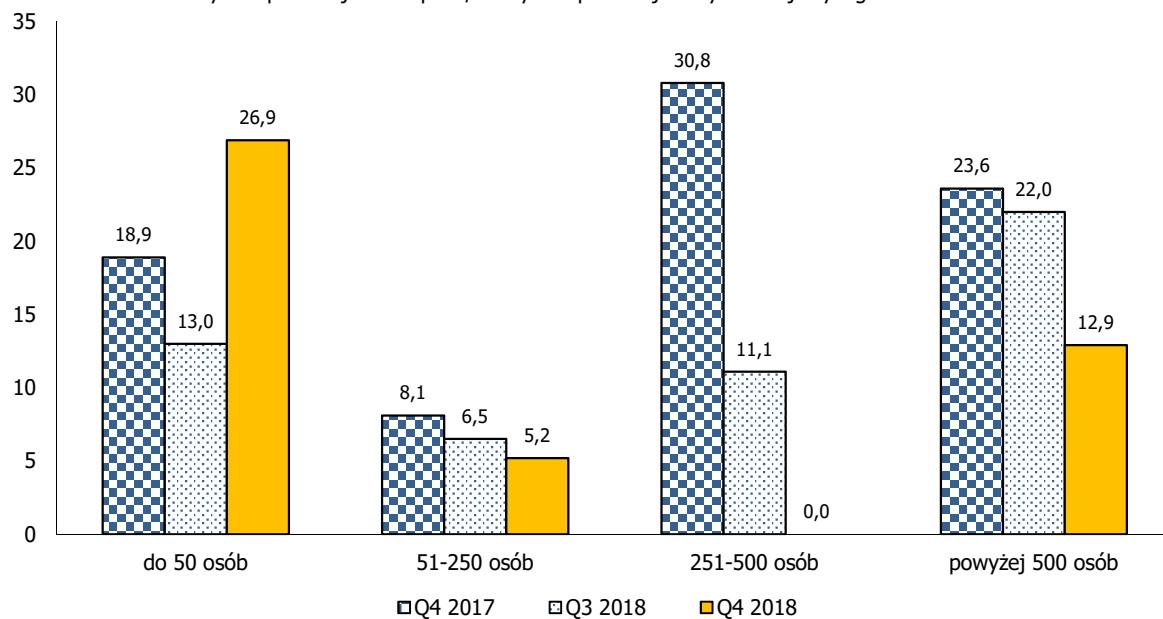
11. Korzyści z produkcji na eksport w stosunku do korzyści z produkcji na rynek krajowy

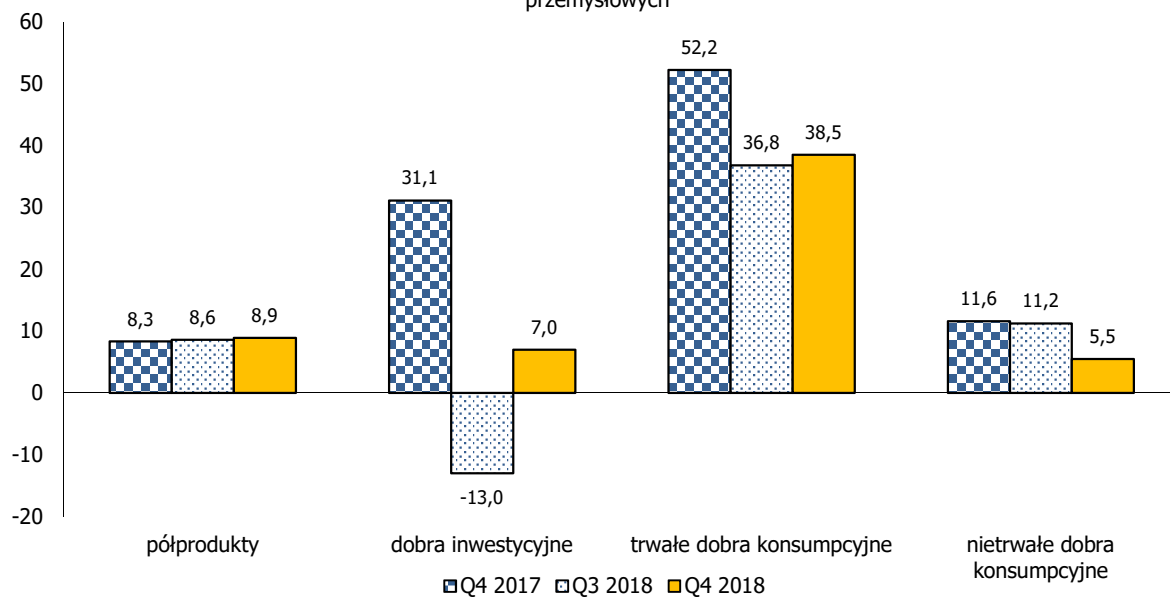
	Q4 2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	przewidywania
wzrost	33,3	25,3	28,8	29,4	29,3	25,2
brak zmiany	50,5	50,8	51,0	51,6	48,1	52,3
spadek	16,2	24,0	20,2	19,0	22,5	22,5
saldo (1.-3.)	17,2	1,3	8,5	10,4	6,8	2,8

Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg wielkości zatrudnienia

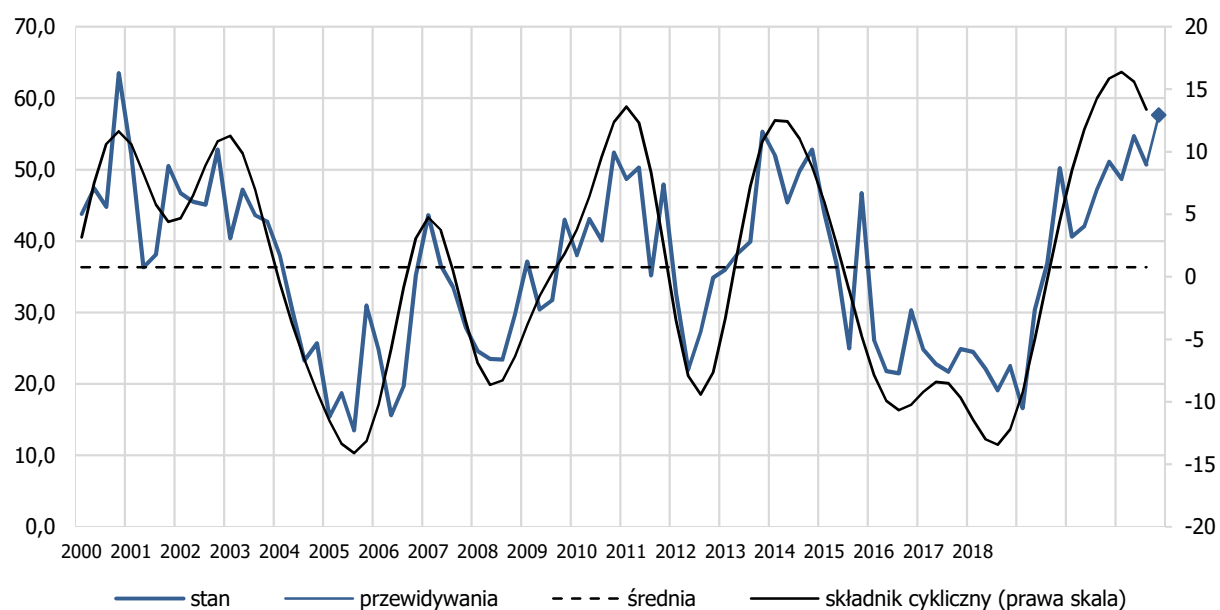

Korzyści z produkcji na eksport / korzyści z produkcji na rynek krajowy wg głównych grup przemysłowych

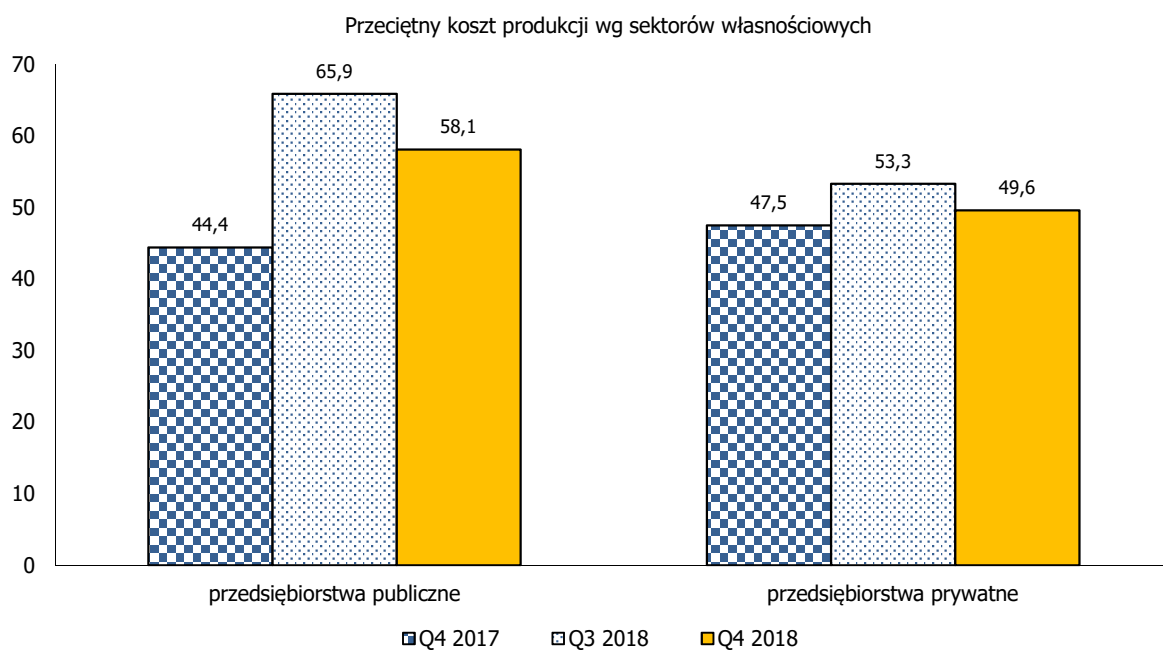

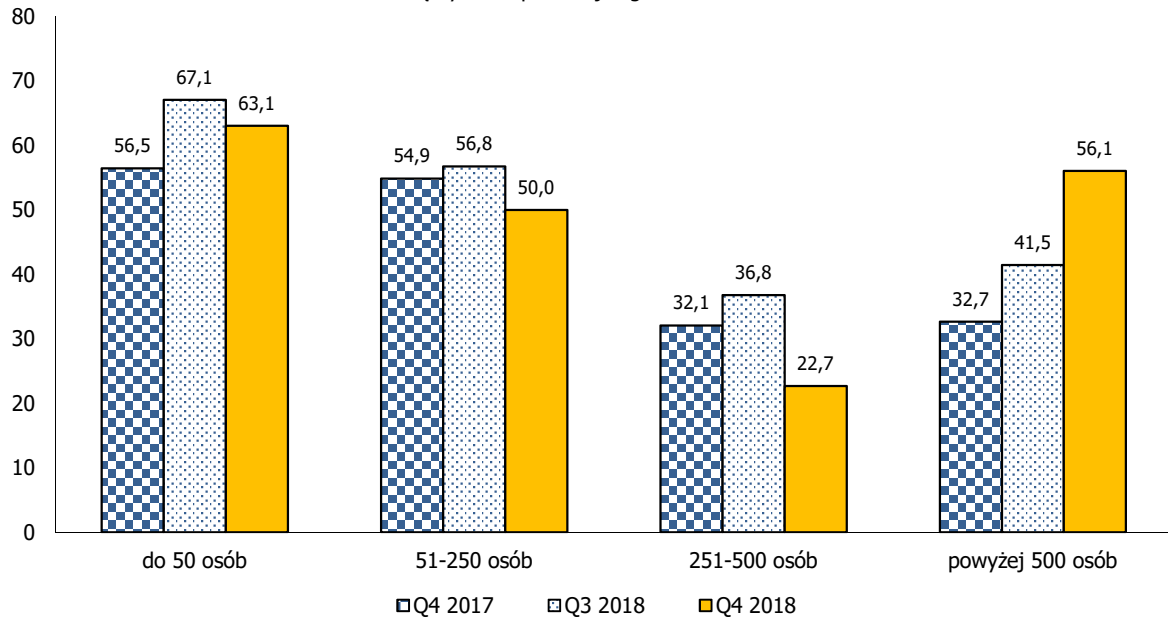
12. Przeciętny koszt produkcji

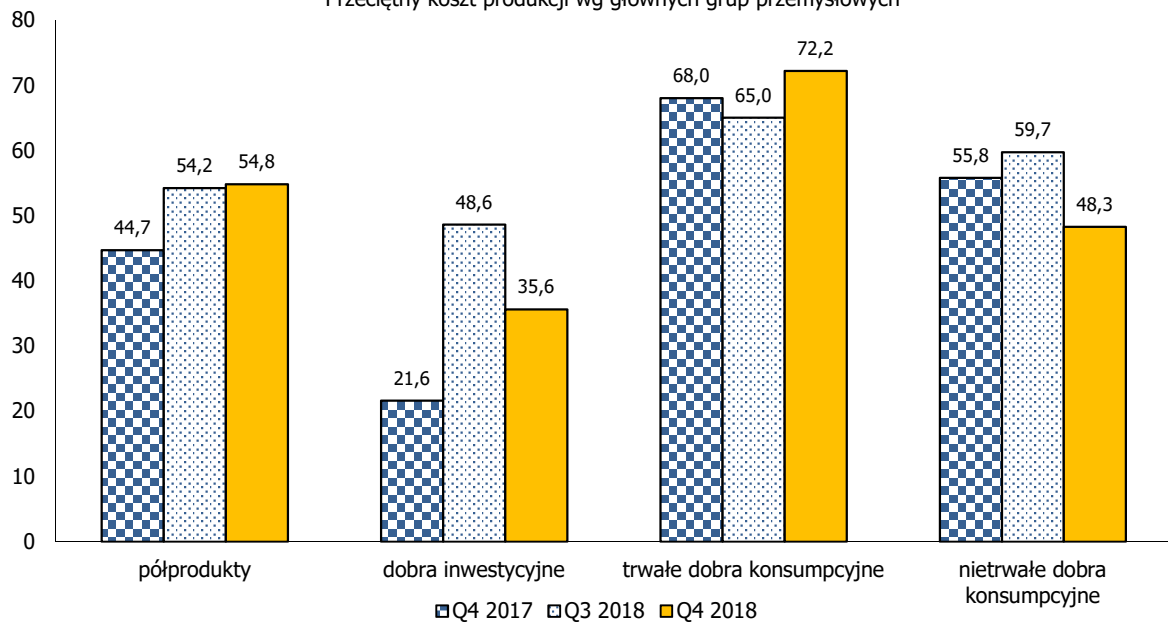
	Q4 2017	Q1 2017	Q2 2018	Q3 2018	Q4 2018	przewidywania
wzrost	50,7	57,2	54,9	58,0	54,8	59,2
brak zmiany	45,7	36,8	38,9	38,6	41,1	39,1
spadek	3,6	6,0	6,2	3,4	4,1	1,7
saldo (1.-3.)	47,2	51,1	48,7	54,7	50,7	57,6

Przeciętny koszt produkcji wg wielkości zatrudnienia

Przeciętny koszt produkcji wg głównych grup przemysłowych

III. SUMMARY

In November, 2018 business situation in the manufacturing industry deteriorated. The industrial confidence indicator (ICI RIED) decreased by 1.2 pts to -6.6. pts, and is now 9.8 pts down from the respective last year figure. Negative cyclical factors reinforced. The monthly and annual decline of ICI was recorded for the majority of the distinguished groups of manufacturers. The deterioration of business situation manifested in the decrease of production, total and export orders, employment, and in the rise of finished goods inventories. Firms opinions about general economic situation in Poland worsened. They are very pessimistic about their future business prospects. Usually negative seasonal factors strengthen at the turn of a year, so the coming months are expected to support the declining trend which has been growing since the beginning of 2018.